Prąd Han.

CENA EGZ. 20 GR.

# DZIEŃ POLSKI

REDAKCJA
ADMINISTRACJA
WARSZAWA, SZPITALNA 1
TEL. RED. 630-54. ADM. 649-04



№ 56. WARSZAWA, Czwartek 25 lutego 1932 r. Rok IX.

## Z OSTATNIEJ CHWILI

### Krwawe walki wokół Szanghaju

SZANGHAJ (PAT). Na froncie Kiang-Wan, walki dziś wznowiono i są one bardziej zaciekłe i krwawe od wszystkich dotychczasowych. Według informacyj japońskich, linje chińskie pod Miao-Hong-Czen, w odległości 2 mil na północny zachód od Kiang-Wan, zostały przerwane. Po obu stronach są wprowadzane do walki wszystkie oddziały, stojące do dyspozycji. Na skutek bombardowania przez japończyków, miejscowość Miao-Hong-Czen stoi w płomieniach. 40 samolotów japońskich bombarduje pozycje chińskie wkoło Kiang-Wan oraz przestrzeń pomiędzy Kiang Wan a Miao-Hong Czen. Dziś do godzin południowych japończycy zdołali posunąć naprzód swój front o 2/3 mili, a artylerja japońska praży huraganowym ogniem cofające się oddziały chińskie. W samem Kiang-Wan jednak chińczycy trzymają się w dalszym ciągu, odrzucając wszystkie dotychczasowe ataki.

SZANGHAJ (PAT). Ponowne bombardowanie Cza-Pei przez japończyków, wywołało nowe pożary, niszcząc wszystko na przestrzeni 15 ha. Japończycy zbombardowali stacje Lung-Wa na kolei Szanghaj — Hankau w odległości kilku kilometrów od Szanghaju. Samoloty japońskie rozrzucały odezwy podpisane przez admirała Nomurę, który obiecuje, iż wojska chińskie wrazie kapitulacji będą dobrze traktowane. W razie oporu Nomura grozi, iż chińczyków spotka „straszny los“

SZANGHAJ (PAT). Samoloty japońskie, ścigając cofające się oddziały chińskie, ostrzeliwują je nieustającym ogniem karabinów maszynowych. Wojska japońskie po przełamaniu chińskiej linji obronnej wykonywują ruch, oskrzydlający w kierunku na Ta-Szang w odległości 3 mil na zachód od Kiang-Wan, zagrażając w ten sposób od tyłu chińskim pozycjom w Kiang-Wan.

### Ugoda z Hitlerem?

BERLIN (PAT). Na zgromadzeniu w Stutgarcie przywódca narodowych socjalistów pos. Esser oświadczył, że rząd Rzeszy w rokowaniach z Hitlerem przyrzekł za cenę poparcia projektu przedłożenia prezydentury Hindenburga w drodze parlamentarnej uznać legalny charakter partji narodowo-socjalistycznej, przyznać jej zupełną swobodę agitacji oraz dwie teki w gabinecie, mianowicie ministerjum Komunikacji i ministerjum Poczt. Hitler odrzucił te propozycje jako niewystarczające. „Social-Demokratische Pressedients“, ogłaszając tę wiadomość, zaznacza, że inicjatorem propozycji mógł być tylko gen. Schleicher.

### Poprawa sytuacji finansowej Anglji

LONDYN (PAT). „Daily Herald“ ogłasza dziś sensacyjną wiadomość, że Bank Angielski, który kilka tygodni temu spłacił ostatnią część pożyczki 50 milj. funtów, obecnie, na 6 miesięcy przed terminem, przygotowany jest już do spłacenia drugiej pożyczki, w wysokości 80 milj. funtów, którą zwrócić miał w Paryżu i w Nowym Jorku dopiero w sierpniu r. b. Bank Angielski już nagromadził dostateczną ilość franków i dolarów, aby prawie całą pożyczkę 80 miljonów spłacić. Udało się to głównie Bankowi Angielskiemu wskutek otrzymania złota z Indji w sumie 40 milj. złotych funtów. Cały czas Bank Angielski w ścisłej tajemnicy skupywał obcą walutę, korzystając z każdej różnicy kursu, dla pomnożenia zapasów waluty. Obecnie, wobec nagromadzenia wystarczającej ilości obcych walut, dziennik spodziewa się dalszego obniżenia stopy procentowej Banku Angielskiego z 5 proc. na 4 i pół proc., uważając za możliwe, że może to nastąpić nawet dzisiaj. W związku z powyższą rewelacją „Daily Herald“, spodziewać się można znacznego wzrostu kursu funta.

### HENDERSON USTĘPUJE

LONDYN (PAT). „Daily Telegraph“ pisze o możliwem ustąpieniu Hendersona, ze względów zdrowotnych, ze stanowiska generalnego sekretarza i kierownika angielskiej Labour Party. Możliwość ta omawiana jest jakoby konkretnie w łonie władz partyjnych.

### PRAWA ROBOTNIKÓW POLSKICH WE FRANCJI

PARYŻ (PAT). Komisja górnicza Izby Deputowanych przyjęła sprawozdanie, wypowiadające się za przyjęciem konwencji francusko-polskiej, której celem jest przyznanie obywatelom polskim, pracującym w kopalniach francuskich wszystkich przywilejów prawnych, z jakich korzystają górnicy francuscy.

### STRAJK PIWNY

BERLIN (PAT). Odbyło się wczoraj zebranie delegatów berlińskiego przemysłu restauracyjnego, na którem zapadła uchwała rozpoczęcia strajku piwnego w dniu dzisiejszym.

### JESZCZE REPRESJE ANTYPOLSKIE NA ŁOTWIE

DYNEBURG (PAT). Sędzia pokoju w Dyneburgu rozpatrywał sprawę p. Karłowicza, oskarżonego o przedwczesne otwarcie wiecu przedwyborczego Związku Polaków w Łotwie w Medunach dnia 24 września r. ub. Zaoczny wyrok skazywał p. Karłowicza na zapłacenie grzywny w wysokości łatów 25, na mocy zaś drugiego wyroku p. Karłowicz został skazany na 14 dni aresztu bez zamiany na grzywnę.

### ZŁOTO NA DNIE MORZA

PARYŻ (PAT). Dalsze wyławianie sztab złota, które wpadły do morza w Cherbourgu podczas wyładowywania beczek ze złotem, przybyłych przedwczoraj z Ameryki, odbywa się pomyślnie przy pomocy nurków portowych. Wczoraj wieczorem pozostało jeszcze do wyłowienia 5 sztab złota.

W dniu jutrzejszym przybywa z Nowego Jorku nowy transport złota: na pokładzie okrętu „Bremen“—123 beczki, a na pokładzie „Majestic“ — 4 beczki złota.

### PREMJER PRYSTOR NA ZAMKU

Dziś przed południem P. Prezydent Rzplitej przyjął p. premjera Prystora, który poinformował P. Prezydenta o bieżących pracach Rządu. Następnie P. Prezydent przyjął prezesa Banku Polskiego, p. Wróblewskiego.

### OBRADY NAD REWIZJĄ KONSTYTUCJI

Dziś przed południem komisja Konstytucyjna Sejmu zakończyła rozpoczętą w ubiegły czwartek dyskusję nad referatem pos. Seidlera o składzie i uprawnieniach Senatu, poczem pos. *Czuma* (BB) wygłosił wyczerpujący referat o odpowiedzialności Prezydenta Rzpltej. Referat ten mówca zakończył wysunięciem następujących tez:

*1) Prezydent Rzeczypospolitej składa przed objęciem urzędu przysięgę w Kościele Katedralnym w Warszawie lub innem mieście Rzeczypospolitej — treści następującej:*

*Przysięgam Bogu Wszechmogącemu, w Trójcy Świętej Jedynemu, i ślubuję Tobie Narodzie Polski, na urzędzie Prezydenta Rzeczypospolitej, który obejmuję: praw Rzeczypospolitej, a przedewszystkiem ustawy konstytucyjnej święcie przestrzegać i bronić; dobru powszechnemu Narodu ze wszystkich sił wiernie służyć; wszelkie zło i niebezpieczeństwo od Państwa czujnie odwracać; godności imienia polskiego strzec niezachwianie; sprawiedliwość względem wszystkich bez różnicy obywateli za pierwszą sobie mieć cnotę; obowiązkom urzędu i służby poświęcić się niepodzielnie. Tak mi dopomóż Bóg i Święta Syna Jego męka. Amen.*

*2) Prezydent Rzpltej nie może być pociągnięty ani do odpowiedzialności parlamentarnej, ani cywilnej z tytułu wykonywania swego urzędu.*

*3) Za umyślne naruszenie Konstytucji oraz za przestępstwa karne Prezydent Rzpltej może być pociągnięty do odpowiedzialności prawno-konstytucyjnej tylko przez Zgromadzenie Narodowe na wniosek conajmniej połowy ustawowej liczby członków każdej z Izb ustawodawczych. W wypadku zgłoszenia takiego wniosku Zgromadzenie Narodowe zbiera się z samego prawa w 8 dniu po jego zgłoszeniu celem powzięcia odpowiedniej uchwały. Uchwała Zgromadzenia Narodowego, stawiająca Prezydenta Rzpltej w stan oskarżenia zapada większością 2/3 oddanych głosów przy obecności conajmniej 3/5 ustawowej liczby członków Zgromadzenia.*

*Sprawę rozpatruje i wyrok wydaje Trybunał Stanu według przepisów osobnej ustawy.*

*Z chwilą postawienia w stan oskarżenia przed Trybunałem Stanu, Prezydent Rzpltej jest zawieszony w urzędowaniu.*

*4) Trybunał Stanu składa się z Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz sędziów sądów powszechnych, powoływanych w sposób, który określi osobna ustawa.*

*5) Zastępca Prezydenta Rzpltej podlega z tytułu wykonywania tego urzędu wszystkim przepisom o odpowiedzialności Prezydenta Rzpltej.*

### Z KOMISJI BUDŻETOWEJ SEJMU

Komisja Budżetowa sejmu na dzisiejszem posiedzeniu przyjęła projekt ustawy o połączeniu przedsiębiorstw państwowych P. A. T. i Wydawnictwa Państwowe, a następnie projekt ustawy o pomocy finansowej skarbu państwa dla gminy m. Wilna, na pokrycie zobowiązań tej gminy z tytułu pięcioprocentowej obligacji konwersyjnej. Ustawa ta przewiduje pokrycie przez skarb państwa połowy rocznej raty amortyzacyjnej co wyniesie około 350.000 zł. w stosunku rocznym. Wreszcie Komisja przyjęła ustawę o dodatkowych kredytach na rok 1931/32. Ta ostatnia ustawa obejmuje zwiększenie kredytów na wypłatę emerytur cywilnych i wojskowych o sumę 25 miljonów zł.

# ZWYCZAJE PARLAMENTARNE

Rozhulała się znowu po pewnym okresie względnego spokoju opozycja. Sypie, jak z rogu obfitości, wnioskami demonstracyjnemi, rzuca straszakami z trybuny sejmowej, manifestacyjnie opuszcza salę obrad plenarnych lub komisje — jednem słowem dość wesoła pantomina na tle poważnej, a niezmiernie trudnej walki całego społeczeństwa i rządu z ogólną ciężką sytuacją gospodarczą.

P. marszałek Trąmpczyński straszy, że o ile rząd nadal nie pozwoli wypisywać wszystkich wręcz antypaństwowych, przeważnie świadomie fałszywych lub przeinaczonych faktów i opowiadań, to „wolna" prasa... zejdzie w podziemia. P. prof. Winiarski tem samem grozi co do działalności stronnictw, jeżeli przejdzie bez poprawki Klubu Narodowego rządowy projekt ustawy o zgromadzeniach.

Składa się deklaracje, że nie będzie się wogóle brało udziału w obradach lub przysłuchiwało im tylko biernie dlatego, że nie wszystkie wnioski opozycji znajdują poklask rządu i Bloku Bezpartyjnego, bo stwierdzić należy, że cały szereg tych wniosków był wzięty pod uwagę częściowo lub całkowicie przy różnych sprawach.

Kłamliwe jest więc twierdzenie, jakoby wszystkie wnioski opozycji były z zasady odrzucane przez stronę prorządową parlamentu.

Bardzo natomiast niemiłe jest dla ucha każdego państwowo myślącego obywatela, gdy słucha lub czyta, jak to jeden z wodzów separatystów i rewolucjonistów rusińskich solidaryzuje się z takiemi klubami, jak N. D. a w ślad za polskimi lewicowcami, socjalistami i... Ch. D. p. Korfantego opuszcza salę sejmową.

Są to wszystko obrazki niesłychanie budujące i mogące wytrącić z równowagi najprzychylniej nawet dla parlamentaryzmu usposobionego obserwatora.

Sejm, ucieleśnienie władzy ustawodawczej w państwie, powołany jest do dawania krajowi praw, któremi ma się rządzić. A na cóż ten sejm czas traci? Na jałową dyskusję, na powtarzanie na plenum tych samych rzeczy, które się mówiło już w nieco mniejszem co prawda gronie, w komisjach. Na urządzanie manifestacyj, zgłaszanie wniosków, zgóry skazanych na odrzucenie.

Takich wniosków mieliśmy w ostatnich dniach istną powódź. Opozycja polska konkurowała przytem z opozycją mniejszościową.

Więc n. p. drugi raz w ciągu tej samej sesji wniosek o votum nieufności dla p. Marszałka Sejmu. Przecież żaden z wnioskodawców nie łudził się ani na jeden moment, że ten wniosek ma jakąś chociażby krztę szans powodzenia. Więc po co czas tracić?

Odpowiedź każdego zwolennika parlamentaryzmu demokratycznego jest bardzo prosta — trzeba dać możność opozycji w jakiś sposób wyrazić swoje niezadowolenie, wynikające z tych czy innych powodów.

Albo n. p. wniosek pozornie zjadliwy, ziejący już wręcz zemstą czysto osobistą, o zmniejszenie dyjet marszałkowskich?

Gdyby jakiś statystyk zechciał podjąć mocno niewdzięczną i męczącą pracę i obliczyć, jaki procent parlament nasz (albo n. p. francuski) zużywa na realną pracę, a ile na jałową dyskusję lub bezcelowe, często szkodliwe demonstracje, byłyby to cyfry nieprawdopodobnie pouczające.

O Senacie inaczej się nie mówi, jak, że „to jest nuda", bo w Senacie prawie wcale się nie „gada", a mówi stosunkowo niewiele, bo manifestacje tam są rzadkością i p. marszałek Raczkiewicz nigdy prawie nie jest zmuszony chwytać za dzwonek. Chyba, że przemawia... p. senatorka Kłuszyńska.

Kiedy w Sejmie płynie praca normalnie, niema żadnej awantury, nie obrzucają się z ław do ław obelgami, straż marszałkowska nie musi nikogo rozbrajać ani wynosić, to też mówi się że — posiedzenie było nudne. Oczywista — nudne, bo prasa brukowa nie może wielkiemi literami o tem pisać, nie może dawać krzykliwych tytułów, żądni sensacji nie mają żeru dla swych upodobań i zainteresowań.

To też wnioski manifestacyjne nie są bynajmniej formą wyładowywania niezadowolenia z osób czy rzeczy, lecz są przeznaczone właśnie dla gawiedzi, która się o nich dowiaduje via trybuny dla publiczności i brukowce.

* * *

Czas zaś sobie płynie, kraj czeka na ustawy, mające normować życie gospodarcze i obywatelskie, a opozycja czyni wszystko, co może, by opóźnić uchwalenie tych ustaw, nie dlatego, że one są złe, czy wadliwe. Bo nie to jest sprawdzianem w parlamencie. Tam się najdonioślejsze zagadnienia filozoficzne upraszcza. Tam dobre jest wszystko, co moje, a raczej mojej partji, złe — wszystko, co twoje i od twojej partji pochodzi. Jedyny probież, jedyny miernik, wedle którego określa się wszelkie wartości, to program własnej partji. Ba! gdyby to jeszcze program, ale wręcz taktyka chwili, zmienna, chwiejna, co raz w inną dążąca stronę, niby kurek na kościele.

* * *

A kiedy zdarzy się, że jakaś ustawa czasem przypadnie do gustu przeciwnikowi, że jest tak zbudowana, iż niema się do czego przyczepić, lub wręcz niepodobna przeciwko niej występować, to się ją przyjmuje, nawet dyskretnie i powściągliwie chwali, ale zaraz stara się zagłuszyć ten moment niewątpliwie ładny manifestacjami.

Mieliśmy taki przykład w dniach ostatnich przy uchwalaniu ustawy o przymusowych opłatach kościelnych. Klub Narodowy przez usta jednego ze swych czołowych przedstawicieli pochwalił rząd za wniesienie tej ustawy, ze wszech miar pożytecznej, mogącej uratować niejeden dom Boży od ruiny, ułatwić odbudowę spalonych kościołów, budować nowe i t. d.

Ustawa ta, zawsze potrzebna i pożyteczna, wynikająca z potrzeb duchowych olbrzymiej większości obywateli Rzeczypospolitej, dziś mniej ma doniosłe znaczenie, niż np. w r. 1920 i późniejszych, kiedy wiele bardzo kościołów stało w ruinach lub zgliszcza tylko tkwiły po nich, jako skutki pożogi wojennej.

Tyleśmy mieli gabinetów, tyle rozmaitych rządów, a przecież dopiero rząd obecny, kierujący się ideologją Marszałka Piłsudskiego, z tą ustawą do Sejmu przyszedł, nie wahał się zgłosić projektu, który wnosi bądź co bądź pewne dodatkowe, acz drobne obciążenie.

Może to wydać się szczegółem tylko, a jeżeli jest to szczegół, to przecież niezmiernie charakterystyczny, już przez to samo, że nawet pewne stronnictwa, podające się za obrońców interesów Kościoła, przechodzą nad nim do porządku dziennego, przechodzą szybko, spiesznie do swoich manifestacyj, straszaków i exodusu z sali sejmowej.

*Lud. L.*

# Na widowni

### IMIENINY J. EM. KS. KARDYNAŁA KAKOWSKIEGO

Z okazji swych imienin, przypadających w piątek dn. 26 b. m., J. Em. ks. Kardynał Al. Kakowski przyjmować będzie życzenia od duchowieństwa o godz. 12 w poł., od osób świeckich — o godz. 4—6 popoł. (KAP)

### ŚWIĘTO NARODOWE ESTONJI

W dniu 24 b. m., jako w 14-tą rocznicę odzyskania niepodległości przez Estonję, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny, p. Tofer, przyjmował w południe życzenia w salonach poselstwa. Życzenia posłowi estońskiemu składali członkowie korpusu dyplomatycznego, akredytowanego w Warszawie, przedstawiciele Towarzystwa Polsko-Estońskiego, Związku Strzeleckiego, oraz szeregu organizacyj.

### AMBASADOR AFGANISTANU NA GROBIE NIEZNANEGO ŻOŁNIERZA

Wczoraj o godz. 12-ej w poł. J. K. W. Marszałek Shah Wali złożył wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza w imieniu króla Afganistanu Nadir Khana. Kompanja honorowa z muzyką i sztandarem oddała honory wojskowe. Przy składaniu wieńca obecni byli: dyrektor Protokułu Dyplomatycznego oraz komendant miasta.

# 60-te posiedzenie Sejmu

### WNIOSEK O VOTUM NIEUFNOŚCI DLA MARSZAŁKA SEJMU

Wczorajsze posiedzenie Sejmu, które rozpoczęło się o godz. 4 min. 15 popoł. otworzył p. Marszałek Świtalski. Po załatwieniu wstępnych czynności formalnych p. Marszałek oddał przewodnictwo obrad p. wicemarszałkowi Carowi, poczem izba przystąpiła do głosowania nad zgłoszonym onegdaj przez kluby opozycyjne wnioskiem o votum nieufności dla Marszałka Sejmu. Według obowiązujących przepisów regulaminowych głosowanie to odbyło się bez dyskusji.

W głosowaniu wniosek o votum nieufności, za którym głosowały wszystkie kluby opozycyjne został odrzucony. Wynik głosowania przyjęty został na ławach klubu B. B. hucznemi oklaskami i okrzykami: Niech żyje Marszałek.

### PROJEKT USTAWY O PRZEWOZIE POJAZDAMI MECHANICZNEMI

Po objęciu przewodnictwa przez p. Marszałka Świtalskiego izba przystąpiła do następnego punktu porządku dziennego, a mianowicie do rozpatrzenia projektu ustawy o przewozie pojazdami mechanicznemi.

Jak referent tego projektu pos. **Kosydarski** (B. B.) wyjaśnił, że omawiana ustawa reguluje przepisy, dotyczące ruchu autobusowego, który dotąd regulowany był jedynie rozporządzeniami władz administracyjnych.

Pos. **Zieliński** (Kl. Nar.) nie kwestjonuje pożyteczności ustawy w konkluzji swoich wywodów postawił wniosek formalny o odesłanie projektu do komisji Robót Publicznych i Administracyjnych, a wrazie odrzucenia tego wniosku proponuję poprawkę, zapewniającą miastom prawo prowadzenia środków komunikacyjnych na własnym terenie.

Następny mówca pos. **Dobrowolski** (P. P. S.) wypowiedział się przeciw ustawie, a po końcowem przemówieniu referenta, który zajął stanowisko negatywne wobec propozycyj pos. Zielińskiego, w głosowaniu ustawę uchwalono w drugiem i trzeciem czytaniu.

### DŁUG OBLIGACYJNY KOLEI FABRYCZNO-ŁÓDZKIEJ

Następnie izba uchwaliła bez dyskusji po referacie pos. **Glińskiego** (B. B.) projekt ustawy o nieumorzonym długu obligacyjnym kolei Fabryczno-Łódzkiej.

### PODATEK OD DROŻDŻY

Dalej w imieniu komisji Skarbowej pos. **Ulrych** (B. B.) przedstawił jej sprawozdanie o rządowym projekcie ustawy nowelizującej Rozporządzenie p. Prezydenta Rzplitej o monopolu spirytusowym. Idzie tu o podwyższenie podatku spożywczego od drożdży do 1 zł. 50 gr. od 1 kilo, czyli o 50 gr. Jak twierdził referent podwyżka ta jest minimalna i na życie gospodarcze wpływu mieć nie będzie. Częściowo znajduje się tu źródło pokrycia luki, która powstaje z obniżenia stawek w podatku przemysłowym.

Prócz tego ustawa proponuje ze względów traktatowych zrównanie opodatkowania drożdży importowanych z opodatkowaniem obciążającem produkcję krajową. Podatek spożywczy od krajowych drożdży wynosił dotąd 1 zł., od importowanych 1 zł. 30 gr. Zrównanie to nie może nastręczać — zdaniem referenta — obaw wzmożenia się importu, gdyż temu na przeszkodzie stoją cła wwozowe, a wogóle wwóz drożdży do Polski jest w tej chwili zakazany.

Przy tym punkcie głos zabierali posłowie: **Stahl** (Kl. Nar.), który poddał krytyce politykę rządu wobec karteli i **Mazur** (Kl. Nar), który m. in. zapowiedział, że klub jego głosować będzie przeciw ustawie.

Po dyskusji i tę ustawę przyjęto w obu czytaniach.

### KREDYTY DODATKOWE NA BEZROBOCIE

Krótka dyskusja rozwinęła się następnie nad referatem pos. **Gettla** (B. B.) o projekcie ustawy o kredycie dodatkowym na pomoc dla bezrobotnych w wysokości 33.900.000 zł.

W dyskusji tej pos. ks. **Szydelski** (dziki) zwrócił m. in. uwagę na konieczność przygotowania z wiosną robót budowlanych po miastach, które zatrudnićby mogły robotników, pozbawionych pracy.

W głosowaniu powyższą ustawę przyjęto bez zmian.

### SPRAWA PRZEJĘCIA EGZEKUCJI ADMINISTRACYJNEJ PRZEZ WŁADZE SKARBOWE

Dalej pos. **Rudziński** (B. B.) przedstawił sprawozdanie komisji Skarbowej o projekcie ustawy dotyczącej przejęcia egzekucji administracyjnej przez władze skarbowe, oraz postępowania egzekucyjnego władz skarbowych. Referent m. in. stwierdził, że komisja podzieliła motywy Rządu i wypowiedziała się za koncentracją wszystkich egzekucyj z tytułu należności publiczno-prawnych w ręku władz skarbowych, uznając, że chodzi tu o takie zmiany, które tylko Rada Ministrów może zaprowadzić z należną oględnością bez wstrząsów gospodarki publicznej. Większość Komisji wypowiedziała się również za daniem Radzie Ministrów pełnomocnictw, co do uzgodnienia w całem Państwie skarbowych przepisów egzekucyjnych z przepisami o postępowaniu przymusowem w administracji oraz z przepisami egzekucyjnemi, zawartemi w ustawach o ubezpieczeniach społecznych. Art. 4, w którym jest mowa o tem upoważnieniu, uzupełniła Komisja, nakreślając ramy przyszłego rozporządzenia Rady Ministrów, a mianowicie, że licytacja nieruchomości dozwolona będzie tylko w drodze sądowej, a co do nieruchomości z przeznaczenia i co do licytacji ruchomości będą obowiązywały przepisy rozporządzenia z r. 1928 o postępowaniu przymu-

sowem w administracji, które to przepisy mają na względzie oszczędzać jaknajwięcej dłużników i nie powinny być zaostrzone.

**Pos. Reger** (P. P .S.) zajął stanowisko negatywne do tej ustawy, natomiast pos. **Grützmacher** (Kl. Nar.) nazywając główną myśl omawianego projektu za sympatyczną dla swego klubu, domagał się przyjęcia poprawek, zgłoszonych przez ten klub, w szczególności zaś proponował, aby gminom pozostawić nadal prawo do ściągania danin im należnych, aby pieniądze, ściągnięte przez egzekutorów były zaliczane instytucjom, czy komunom, według kolejności powstania tej należności, a przelanie ściągniętej sumy do właściwej instytucji, aby następowało nie później, ni. w dwa tygodnie bez żadnych potrąceń i kosztów, oraz ażeby koszta egzekucji nie mogły przekraczać o 3% sumy egzekwowanej.

Pos. ks. **Szydelski** również wyraził zastrzeżenia do ustawy i poparł poprawki, zgłoszone przez mniejszość izby.

Po wyczerpaniu listy mówców i końcowem przemówieniu referenta, który wypowiedział się przeciw poprawkom mniejszości ustawę przyjęto w brzmieniu uchwalonem przez komisję.

### ZALEGŁOŚCI PODATKOWE

Największe zainteresowanie i najdłuższą dyskusję wywołał projekt ustawy o spłacie zaległości podatkowych. Referent tego projektu pos. **Ulrych** w sprawozdaniu swem stwierdził, że w obecnej chwili zaległości podatkowe sięgają globalnej sumy 1.525.000 mil. zł. w czem suma kar za zwłokę i t. d. przewyższa 300 mil. zł. Obok tego zaległości z daniny lasowej przekraczają 9 mil. zł. Sprawa cała wymagała więc radykalnego uporządkowania. Wysuwane często projekty umorzenia zaległości generalnie nie mogły być poważnie traktowane. Nie można było stwarzać premij dla opieszałych płatników. Należało rzecz całą traktować indywidualnie, a przedewszystkiem baczyć na to, by ustało dalsze narastanie zaległości. To też ustawa przewiduje daleko idące ulgi pod warunkiem jednakże płacenia bieżących danin publicznych, co ma obok fiskalnego także znaczenie wychowawcze. Ustawa upoważnia Ministra Skarbu do odraczania, rozkładania na raty, do umarzania w części lub w całości zaległości z tytułu podatków: gruntowego, od nieruchomości, przemysłowego, dochodowego, majątkowego, od kapitałów i rent, od spadków i darowizn, wreszcie od lokali. Pozatem upoważnia Ministra Skarbu do obniżania i umarzania kar za zwłokę, odsetek za odroczenie, oraz kosztów egzekucyjnych. Upoważnia wreszcie (jest to ustęp wprowadzony do projektu rządowego przez Komisję Skarbową), od zaliczania na żądanie płatnika na rachunek zaległości podatkowych wszelkiego rodzaju należności, przypadających podatnikom od Skarbu Państwa. Dalsze artykuły ustawy zawierają analogiczne postanowienia w stosunku do samoistnych danin komunalnych i daniny lasowej.

Następnie mówca odczytał poprawkę, zgłoszoną już w czasie posiedzenia przez p. **Ciołkosza** (P. P. S.), która odnosi się specjalnie do zaległości podatkowych właścicieli ziemskich, posiadających obszar ziemi większy od normy ustalonej ustawą o reformie rolnej. W związku z umorzeniem zaległości podatkowych tych właścicieli ziemskich miałyby zostać w myśl tej poprawki przewłaszczone (!). na rzecz Państwa obszary, odpowiadające wartości umorzeń, a ocenione na podstawie szacunku, zgłoszonego do wymiaru podatku dochodowego. Ten zapas ziemi miałby być użyty na kapitalizację rent inwalidzkich i na wydzierżawienie odpowiednich działek małorolnym i bezrolnym.

W końcu sprawozdawca zreferował pokrewne wnioski posłów z Koła Żyd., z klubów Ch. D. i Nar. i wniósł o przejście nad niemi do porządku dziennego.

**Pos. Grützmacher** (Kl. Nar.) uznając konieczność wprowadzenia ustawy, wystąpił przeciw nieograniczonym pełnomocnictwom dla ministra Skarbu i wskazywał na złe skutki tych pełnomocnictw, które mówca widzi w obawie, że nie wszyscy podatnicy jednakowo będą traktowani, dalej, że jest to dobrowolna rezygnacja parlamentu ze swych praw na rzecz władzy wykonawczej, wreszcie, że wprowadzi to dla podatników stan niepewności. W myśl tych zastrzeżeń mówca powtarza raz jeszcze zgłoszone na komisji poprawki, domagając się ich przyjęcia.

Ostry atak na rząd z powodu przedłożenia omawianej ustawy wytoczył pos. **Zaremba** z Kl. P. P. S. twierdząc, że ustawa przyniesie ulgi jedynie klasie posiadającej, również przeciw ustawie wypowiedział się pos. **Pełeński** z kl. Ukr., natomiast pos. **Rottenstreich** (Koło Żyd.) widząc w ustawie dążenie do ulżenia doli podatków zapowiedział, że klub jego głosować będzie za ustawą.

W końcu dyskusji głos zabrał **wice-minister Skarbu prof. Zawadzki.**

**Na komisji skarbowej — zaznacza na wstępie p. wiceminister — zająłem stanowisko co do tego projektu, a obecnie stwierdzić muszę, że niektórzy panowie posłowie argumentów moich nie chcieli słyszeć, zapamiętać, czy też zrozumieć. Mówiłem wówczas, że zagadnienie ulg w spłacie zaległości musi być odmiennie traktowane, w zależności od rodzaju tych zaległości i dla każdej kategorji płatników inaczej. Kryzys gospodarczy jeszcze się nie skończył i zależnie od dalszych jego faz zachodzić może konieczność dalszych zmian. Za fiksowanie tych rzeczy dziś w ustawie byłoby skazaniem całej akcji na niepowodzenie, lub zmusiłoby do rychłego wniesienia noweli, a taki typowy projekt kryzysowy, jak ten, który omawiamy, może być tylko raz wnoszony i uchwalany i musi być tak uchwalony, aby był przydatny przez cały czas, kiedy jest potrzebny.**

**Jeśli na komisji przytaczałem uprawnienia Ministra Skarbu w zakresie różnych podatków, to czyniłem to po to, aby je zestawić i wysnuć stąd wniosek, że w tych wypadkach, kiedy mogłyby zachodzić wątpliwości, czy wymiar podatku jest realny, ustawodawca zostawił Ministrowi Skarbu szerokie uprawnienia, tem większe, im mniej ścisłym mógł się wydawać zgóry wymiar podatku, a więc największe w podatku dochodowym, później w przemysłowym, a w podatkach najbardziej realnych, gdzie błędy mogły być minimalne i uprawnienia ministra były coraz mniejsze. Obecnie stanęliśmy wobec takiej sytuacji, że ściągnięcie i tych realnych podatków staje się równie trudne i jedyną drogą wyjścia jest udzielenie Ministrowi Skarbu odpowiednich pełnomocnictw, nie można bowiem z góry przewidzieć wszystkich wypadków, gdy z uprawnień tych będzie musiał skorzystać.**

**Powiedziałem również na komisji, iż śmiesznym wydaje mi się zarzut, że Rząd wnosi ten projekt, by móc faworyzować pewne grupy. Minister Skarbu posiada już daleko idące uprawnienia w zakresie podatku dochodowego i przemysłowego, a paragrafy, które rozszerzają uprawnienia Ministra Skarbu nie wywoływały wówczas sprzeciwu opozycji. Podatki te dają 3/4 zaległości dojrzałych już do egzekucji, więc w 3/4 ogólnej sumy Rząd już posiada te uprawnienia, teraz więc chodzi o ich rozszerzenie na pozostałą ¼, na drobnych płatników i na kary niezależnie od umarzania samych podatków, od których te kary są wyznaczone.**

**Kategorycznie muszę stwierdzić, że taki zarzut nie może być skierowany przeciw tej ustawie w dobrej wierze. Z przedstawionych wówczas wytycznych postępowania rządowego zupełnie jasno wynikało dążenie do zupełnie objektywnego stosowania pewnych ulg i odroczeń. Może jednak dobrze się stało, że padły tu te słowa podejrzenia i zostały utrwalone w stenogramie. Porównując potem rozporządzenia wykonawcze, które się ukażą zaraz po uchwaleniu ustawy, będzie można stwierdzić, jaką zasadność miały owe podejrzenia.**

W końcu głos zabrał sprawozdawca pos. **Ulrych.** Referent m. in. nawiązując do przemówienia pos. Zaremby, wyjaśnia, że czyni to nie dlatego, by go wyróżnić, tylko dlatego, że mówca ten powoływał się na krew polskich robotników.

Pos. **Zaremba:** Kto strzelał do robotników.

P. **Marszałek:** Proszę się uspokoić.

Pos. **Ulrych:** Panom wygodniej jest na taką krew się powoływać.... W chwili tej socjaliści dotknięci widać temi słowami, gremjalnie opuszczają salę obrad. Pos. Ulrych kończąc rozpoczęte zdanie, powiada...., ale my dbamy o życie polskich robotników i będziemy wydawać ustawy, które ułatwią byt robotników.

Po przemówieniu referenta, gdy miano przystąpić do głosowania pos. **Zahajkiewicz** z Kl. Ukr. prosił o stwierdzenie kompletu obecnych. Wobec tego p. Marszałek wezwał sekretarzy do obliczenia obecnych na sali posłów. W czasie tego obliczania wraca na salę pos. Zaremba i głośno zawołał: Znów polała się krew w Nowym Bytomiu, za co został przez p. Marszałka przywołany do porządku.

Po obliczeniu głosów okazało się, że na sali obecnych jest 168 posłów (komplet niezbędny do głosowania wynosi 148), wobec czego p. Marszałek zarządził głosowanie. W głosowaniu wszystkie poprawki zostały odrzucone, a ustawę przyjęto w drugiem i trzeciem czytaniu. Odrzucone również zostały wszystkie trzy wnioski, zgłoszone w w tej sprawie przez kluby opozycyjne.

### USTAWA O USTROJU SZKOLNICTWA

Po przyjęciu przez izbę ustawy o zasadach bilansowania pos. **Smulikowski** (Fr. Rew.) w dłuższym, wyczerpującym sprawozdaniu zreferował uchwalony przed kilku dniami projekt ustawy o ustroju szkolnictwa.

Na tem, o g. 12-ej min. 8 w nocy, posiedzenie zostało zamknięte. Następne posiedzenie Sejmu odbędzie się w piątek, o godz. 10-ej zrana. Na porządku dziennym rozprawa nad ustawą o ustroju szkolnictwa, ustawa o szkołach prywatnych, nowela do ustawy emerytalnej i projekt ustawy o postępowaniu karno-skarbowem.

# Kronika parlamentarna

Sejmowa komisja morska obradowała wczoraj nad projektem ustawy o likwidacji Komitetu Floty Narodowej, który referował pos. Tomaszkiewicz (BB). Art. 2 wspomnianego projektu głosi, że dalsze gromadzenie funduszów na rzecz budowy polskiej floty morskiej oraz koordynacja działalności poszczególnych instytucyj i osób współdziałających w zbieraniu funduszów na ten cel będzie przez radę ministrów powierzone stowarzyszeniu, którego statut niezależnie od uprawnienia władz administracji ogólnej z tytułu ogólnych przepisów o nadzorze nad stowarzyszeniami będzie zatwierdzony przez radę ministrów.

Na posiedzeniu w toku dyskusji pytania odpowiadał przedstawiciel ministerjum Przemysłu i Handlu,, p. dyrektor Hilchen.

Powyższy projekt ustawy komisja przyjęła większością głosów z poprawką do art. 2, że wymienione w tym artykule stowarzyszenie przejmie również prawa i zobowiązania Komitetu Floty Narodowej.

* * *

Senacka komisja Skarbowo-Budżetowa pod przewodnictwem sen. Popławskiego (BB) przyjęła wczoraj bez zmian kilka ustaw, a mianowicie o ulgach kredytowych dla instytucyj rolniczych o podwyższeniu kar za nielegalny handel sacharyną i innemi sztucznemi środkami słodzącemi, o zwolnieniu od podatku dochodowego w zakładach ubezpieczeń nadwyżek powstałych z przeszacowania nieruchomości i wreszcie o przenoszeniu portfeli ubezpieczeniowych.

Do ustawy o sprzedaży i zamianie gruntów państwowych wprowadziła komisja zmiany, które mają na celu uaktualnienie tej ustawy. Zmiany te przedstawił referent sen. Skoczylas na życzenie rządu.

# Głosy i odgłosy

### SZTYWNE CENY

Pod tym tytułem b. minister Skarbu, p. Ignacy Matuszewski zamieścił artykuł w *„Gazecie Polskiej“*, polemizujący z tezami obrońców cen związanych w organizacjach kartelowych. Poniżej zamieszczamy obszerne wyjątki z tego artykułu:

Polityka karteli, zmierzających do utrzymania swoich sztywnych i wysokich cen, w okresie nie przejściowej, lecz strukturalnej ich zniżki, — jest polityką błędną i szkodliwą, utrudniającą rozwikłanie kryzysu. Jest polityką krótkowzroczną z punktu widzenia interesów przemysłów zrzeszonych w kartelach — ponieważ obniża ich zdolność konkurencyjną wobec równoległych przemysłów zagranicznych. Jest wreszcie polityką beznadziejną, bo, jak słusznie pisze p. Z. Ł.: „Kwestja jest sama w sobie i pod względem teoretycznym godną rozwagi, czy cenami można wogóle komenderować“. Otóż sądzimy, że nie. Sądzimy, że na długą metę nawet i kartele swemi cenami komenderować nie potrafią.

...A teraz kolej na nasze pytania:

Czy inne elementy kosztów wytwórczości nie uległy zmianie wskutek ogólnej zniżki? Jeżeli nie, to czemu? Czy surowce nie spadły? Czy robociznę zniżono, czy nie, a jeżeli nie, to dlaczego? Czy kosztów administracyjnych nie zniżono i dlaczego? Czy koszt kredytu odpowiada dzisiejszym warunkom kalkulacyjnym. Co uczyniono, aby się porozumieć i ułożyć z wierzycielem? Czy za pozycją „wierzyciel“ nie kryje się w wielu przedsiębiorstwach istotny właściciel, który drogą wysokiego oprocentowania pożyczki zniża sobie zysk i t. zw. rentowność? Czy opłaty za przestoje fabrykom nieczynnym zostały zniżone odpowiednio do wzrostu siły nabywczej pieniądza? Czy odpisy amortyzacyjne prowadzone są wedle faktycznych cen dziś potrzebnych na zakup odpowiednich narzędzi produkcji? Czy zniżono dywidendy? I wreszcie, co najważniejsze — czy próbowano przez obniżkę cen, opartą o wszystkie poprzednie czynniki rozszerzyć rynek wewnętrzny i wzmóc produkcję.

Gdyby ceny kartelowe były „unormowane i od konjunktury niezależne“ — jak to pisze „Kurjer Polski“ — to prawdopodobnie w okresie 1926—1928 nie zwyżkowałyby. Czyż rzeczywiście nie zwyżkowały?

Oczywiście, sam sposób postawienia powyższych pytań, przesądza zgóry o odpowiedzi na nie.

Tę samą sprawę porusza *„Gazeta Handlowa“*, formułując następujący pogląd:

musimy dążyć do obniżenia ciężarów publicznych oraz do przystosowania zarobków do wzrostu siły nabywczej pieniądza. Tą drogą dojść można do obniżenia cen, a co zatem idzie do wzmożenia spożycia wsi.

C.

# KRONIKA ZAGRANICZNA

**(Według telegramów własnych i agencyjnych)**

## Obrady Reichstagu

BEZPRZYKŁADNE INSYNUACJE POD ADRESEM POLSKI

Hitlerowcy utrudniają obrady ustawicznemi burdami i protestami. Prezydent Reichstagu dwóch z nich ponownie wykluczył z powodu ciężkiej obrazy min. Groenera, który napiętnował oszczerstwa p. Goebbelsa pod adresem Hindenburga jako obrazę całego narodu. Socjalista Breitscheid oświadczył, że socjaliści tak samo jak i hitlerowcy żądają zniesienia odszkodowań, odrzucają jednak ich demagogję, wiedząc, że nie można zrywać umów jednostronnie i że zniesienie odszkodowań bynajmniej nie byłoby równoznaczne z ponownym rozwitem Niemiec. Odszkodowania łączą się z całem zagadnieniem długów międzynarodowych. Min. Groener odpowiedział na zażalenia socjalistyczne w sprawie przyjmowania hitlerowców do Reichswehry i prześladowania Reichsbanneru, przyrzekając współpracę z organizacjami republikańskiemi i zasłaniając się rzekomą gwarancją ze strony hitlerowców, w sensie wyrzeczenia się agitacji w Reichswehr'ze (!?).

Z namiętnem przemówieniem przeciwpolskiem wystąpił br. Freytagh Loringhoven, oskarżając Polskę o rzekome zamiany zaborcze pod osłoną paktu o nieagresji z Sowietami, którego rząd Rzeszy jakoby nie przewidywał i który na szczęście nie jest sojuszem, jakim byłby w razie, gdyby Polska żądała i uzyskała gwarancje swej granicy zachodniej. Niemcy są nadal krępowane na wschodzie, gdyż nie udała się unja celna z Austrją; nie dopuszczą one jednak do wkroczenia band lub wojsk polskich, koncentrujących się nad granicą!!! Skrytykowawszy politykę odszkodowawczą i rozbrojeniową rządu, mówca zażądał zerwania stosunków z Litwą, przed którą nie wolno się korzyć!

Wrzawa podniosła się znowu, gdy demokrata Weber zarzucił hitlerowcom zainicjowanie mordów politycznych. W imieniu hitlerowców Rosenberg zarzucił rządowi kapitulację przed Polską w Genewie w spr. G. Śląska, oraz tolerowanie rzekomych gróźb Polski opanowania Gdańska! W czasie skrytykowania polityki kłajpedzkiej o mało nie doszło do bójki z socjalistami z powodu wzajemnych nawymyślań na temat rzekomego wysługiwania się „obcym agenturom“. Przewodniczący musiał przerwać posiedzenie. Rosenberg w końcu swej mowy zapowiedział tryumf Hitlera i wielkich Niemiec przy wyborach Prezydenta.

## Zatarg chińsko - japoński

W Genewie ogłoszona została odpowiedź Japonji na znany apel 12 członków Rady Ligi Narodów. Japonja protestuje przeciwko jednostronnemu apelowi i zastąpieniu działalności Rady Komitetami. Cała odpowiedzialność spada wyłącznie na Chiny, od których zależy jedynie zażegnanie konfliktu i które w dodatku nie są w znaczeniu międzynarodowem „państwem zorganizowanem“, tak, że do Chin paktu Ligi stosować nie można. Japonja wbrew insynuacjom gotowa jest poddać się pokojowym metodom załatwienia sporu, nie może jednak zrzec się „tymczasowych zarządzeń obronnych“. Japonja zastrzega się przeciwko operowaniu fikcjami. Wycofanie się wojsk japońskich groziłoby zalewem koncesji przez wojska chińskie.

* * *

Istotnie wojsko chińskie grozi już otwarcie naruszeniem dzielnicy międzynarodowej, zarzucając mocarstwom tolerowanie akcji japońskiej na terenie koncesji. Komunikat japoński stwierdza bezpodstawność chińskich wiadomości o rzekomych zwycięstwach nad japończykami i uzasadnia powolne posuwanie się wojsk japońskich zabagnieniem całego terenu operacyjnego i silnem ufortyfikowanie pozycyj chińskich. W ciągu kilku dni spodziewane jest wyrzucenie chińczyków z wszystkich ich linij obronnych poza nawias strefy, zagrażającej koncesjom cudzoziemskim (20 km. od Szanghaju). Komunikat usprawiedliwia „okrucieństwa“ japończyków koniecznością rozprawiania się z działającymi na tyłach wojsk japońskich, przebranymi za włościan żołnierzami. Palone są tylko te domostwa, z których ludność strzela do japończyków.

* * *

W Mandżurji walki w okolicy Charbina trwają. Sowiety wycofały znaczną część taboru kolejowego z kolei wschodnio - chińskiej na terytorjum własne, obawiając się jego zniszczenia. Rząd sowiecki zawiadomił Japonję o swoich zastrzeżeniach przeciwko organizowaniu państwa mandżurskiego z b. cesarzem Chin Pu-I na czele oraz armji mandżurskiej. Sowiety oskarżają też Japonję o organizowanie w Mandżurji (jakoby w porozumieniu z Francją) białej armji rosyjskiej pod dowództwem gen. Siemionowa. Rząd japoński oficjalnie nie uznał rządu niepodległej Mandżurji; nie chce on „wtrącać się w sprawy wewnętrzne narodu mandżurskiego“.

Jest mowa o powołaniu w Japonji rządu koncentracji narodowej i ustąpieniu min. skarbu, niechętnego jakoby wydatkom wojennym.

* * *

W liście otwartym do sen. Boraha, sekretarz stanu Stimson oświadcza, iż uniknięto by obecnej sytuacji na Dalekim Wschodzie, gdyby były szanowane traktaty, które sen. Borah tak lekceważy, żadając ich zmiany przy lada trudności. Rząd Stanów Zjednoczonych trwa w zamiarze przestrzegania zasady drzwi otwartych i traktatu 9 mocarstw.

## Konferencja rozbrojeniowa

Obrady plenarne zakończyły się narazie przemówieniami delegatów Afganistanu, Albanji, Grecji i Panamy. Delegat Grecji, państwa „i zwycięskiego i zwyciężonego“ po w. wojnie, rozumie konieczność rozbrojenia „obu stron“. Żąda jednak przedewszystkiem na wzór Francji gwarancji bezpieczeństwa i rozbrojenia moralnego. Uchwalono przerwę dwutygodniową na czas świąt wielkanocnych.

Na Komisji głównej, przewodniczący konferencji, p. Henderson zrekapitulował dotychczasowe wyniki konferencji, kładąc nacisk na powszechną zgodę, co do trzymania się ram istniejącego projektu konwencji rozbrojeniowej oraz konieczności zakazania pewnych kategoryj broni i t. zw. wojny chemicznej, względnie umiędzynarodowienia lotnictwa i t. d. Oddał on szczególny hołd delegacji francuskiej za jej konkretny projekt organizacji pokoju i bezpieczeństwa. Wskazał on też zgodnie z tezą francuską na konieczność zorganizowania kontroli rozbrojenia.

Przewodniczącym komisji wybrano p. Benesza. Premier Tardieu, który przybył wczoraj rano z Paryża najszybszym pociągiem nadzwyczajnym, poparł wniosek brytyjskiego min. spr. zagr. sir Simona o konieczności trzymania się ram projektu konwencji rozbrojeniowej, opracowanej przez komisje przygotowawcze. Delegaci Stanów Zjednoczonych i Włoch, pp. Stimson i Grandi, poparli stanowisko delegatów Francji i Anglji. Poparł je z zastrzeżeniami co do uwzględnienia propozycyj niemieckich również i delegat Rzeszy p. Nadolny. Jedynie p. Litwinow zaprotestował przeciwko wnioskowi Simona, żądając omówienia propozycji sowieckiej o całkowitem rozbrojeniu. Tardieu zgodził się na rozpatrzenie tej propozycji jutro. (Będzie ona odrzucona). Sprzeciwił się jednak p. Tardieu zastąpieniu części projektu konwencji propozycjami niemieckiemi. (P. Tardieu uzgodnił uprzednio swoje stanowisko z p. Nadolnym). Żądał on lojalnej współpracy z Niemcami. Po przemówieniach delegatów Węgier, Turcji i Japonji wniosek sir Simona został przyjęty.

* * *

Po posiedzeniu premjer Tardieu odbył dłuższą konferencję z min. Zaleskim, poczem zaprosił jego oraz delegatów Małej Ententy na śniadanie.

### FRANCJA

KOMITET FRANC.-NIEMIECKI zdążył już zrealizować 23 umowy prywatno-handlowe o wzajemne dostawy towarów.

### W. BRYTANJA

NIEZADOWOLENIE KONSERWATYSTÓW wywołało powiększenie listy towarów i surowców, zwolnionych z 10 proc. opłaty celnej. Prasa skrajnie konserwatywna atakuje nawet ostro min. handlu Runcimana (liberała), zarzucając im kokietowanie Argentyny na niekorzyść Australji, co zdaniem jej podważa szanse przyszłej konferencji imperjalnej, mającej zcementować jedność gospodarczą Imperjum.

### NIEMCY

TEROR POLITYCZNY wzmaga się z dniem każdym. Obecnie dokonano zamachu bombowego na mieszkanie heskiego posła socjalistycznego Stefana. Jest to zemsta hitlerowców za ujawnienia b. służby w legji cudzoziemskiej i skazanie za zdradę stanu jednego z wodzów „szturmowców“, p. Feldmana. Hitlerowcy odgrażają się już Stahlhelmowcom za niepodtrzymanie kandydatury Hitlera.

## P. Prezydent Rzeczypospolitej dzieciom szkół powszechnych

Na ręce Rady Szkolnej m. st. Warszawy nadesłała Kancelarja Cywilna Prezydenta Rzeczypospolitej następujące pismo:

*Pan Prezydent Rzeczypospolitej polecił wyrazić serdeczne podziękowanie Radzie Szkolnej i nauczycielstwu szkół powszechnych m. st. Warszawy za niezwykłą przyjemność, jakiej zaznał oglądając dnia 14 lutego r. b. na przedstawieniu „Uczcijmy dzień Imienin Pana Prezydenta“ dorobek kulturalny dzieci szkół powszechnych, zdobyty przez nie w polskiej szkole.*

*Pan Prezydent Rzeczypospolitej życzy sobie, aby dziatwa była powiadomiona, że zrobiła Mu dużą radość, urządzając dla Niego przedstawienie, w którem pokazała życie szkolne, pracę dzieci, ich zainteresowania, zamiłowania, a przedewszystkiem ukochanie Ojczyzny, dla której ci mali obywatele już teraz uczą się pracować, aby gdy dorosną należycie Jej służyć.*

*Na ręce gron nauczycielskich wyraża Pan Prezydent R. P. życzenia, by te dzieci małe rosły, uczyły się i dzielnie pracowały, wyrastając na najlepszych synów i córki Ojczyzny, które potrafią swą pracą i ofiarnością zbudować potęgę Rzeczypospolitej i zapewnić szczęście Jej Obywatelom.*

W związku z powyższem pismem rozesłanem do wszystkich szkół powszechnych stolicy, celem publicznego odczytania, odbyła się wczoraj w godzinach porannych w trzech szkołach powszechnych stolicy uroczystość wręczenia upominków Pana Prezydenta tym dzieciom, które brały dział w delegacji, składającej Mu życzenia imieninowe po przedstawieniu w dniu 14 b. m.

Przedstawicielstwo Rady Szkolnej w osobach Prezesa inż. Grabowskiego, Przewodniczącej Komisji Opieki Szkolnej p. Praussowej i Dyrektora Biura p. Łopińskiego odwiedziło kolejno szkoły Nr. 36 przy ul. Mokotowskiej 5, Nr. 3 na Rybakach, Nr. 126 — przy ul. Otwockiej na Pradze, gdzie przybycia gości oczekiwała cała dziatwa szkolna wraz z nauczycielstwem.

Prezes Rady Szkolnej po odczytaniu pisma Pana Prezydenta i krótkiem przemówieniu wręczał kolejno te upominki, poczem dziatwa wznosiła okrzyki na cześć Głowy Państwa, a w szkole na Pradze malutka uczennica I-ej klasy Marysia Malinowska wygłosiła parę zdań podziękowania dla Pana Prezydenta za pamięć o dzieciach i dla przedstawicieli Rady Szkolnej za przybycie. W dwóch szkołach popisywały się dzieci śpiewem chóralnym.

Troje dzieci z delegacji imieninowej otrzymało ozdobnie oprawne książki do czytania z własnoręcznym podpisem Prezydenta Mościckiego Hania Dąbrowska z kl. I-ej, córka przodownika otrzymała książkę „O krasnoludkach“. Zbyszek Sokalski z kl. III-ej, syn biuralisty „W pustyni i w puszczy“, Zosia Ogrodowska z klasy V-ej córka szewca „Lato Leśnych Ludzi“—a 14-letni syn szofera Edzio Gut z 7-ej klasy otrzymał piękny aparat fotograficzny z wyrytym napisem, od kogo ten dar pochodzi.

ZAKAZ PRZEKAZANIA NALEŻNOŚCI ZAGRANICE W DEWIZACH wydało min. gospodarki z powodu masowych monitów wierzycieli czeskosłowackich.

### HISZPANJA

PRZEMÓWIENIE B. MIN. LERROUX, wodza radykałów, nieuczestniczących w obecnym rządzie, wygłoszone w Madrycie wobec 50.000 słuchaczy streszczał program koncentracji opinji umiarkowanej, „rewolucyjnej wobec reakcji a zachowawczej wobec anarchji“. P. Lerroux wypowiedział się za reformą rolną, lecz stanowczo **przeciw dalszym prześladowaniom kościoła**, w ramach jednak rozdziału kościoła od państwa.

### WĘGRY

SKAZANIE WICE-MINISTRA. Premjer Karolyi, stojący obecnie na czele ministerjum Opieki Społecznej, skazał na podstawie procesu dyscyplinarnego podsekretarza stanu w tem ministerjum, Emeryka Drehra na ustąpienie z zajmowanego stanowiska i zwrot skarbowi sumy przeszło 80 tys. pengö. Dreher został uznany winnym całego szeregu nadużyć. Jest to finał głośnego skandalu, z którego opozycja skorzystała dla hecy przeciw rządowi.

### LITWA

ZAUNIUS POWRÓCIŁ z Genewy, **witany owacyjnie** na dworcu kowieńskim. Przybył do stolicy również **gubernator Kłajpedy Merkis**; sytuacja tam nie jest jeszcze wyjaśnioną. Podobno litwini czynią nadzwyczajne zarządzenia obronne, w obawie przed wtargnięciem hitlerowców (czy też dla nowego puczu?).

### FINLANDJA

WIEŚNIACY OGŁASZAJĄ MASOWO NIEWYPŁACALNOŚĆ. Zaczął się również „strajk“ w dowożeniu żywności do miast. W niektórych okolicach cały ten ruch jest planowo zorganizowany i dąży do wymuszenia na rządzie radykalnej akcji **pomocy dla rolnictwa**.

# SYTUACJA W ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIEM

Dzień wczorajszy nie przyniósł w sytuacji strajkowej Zagłębia Dąbrowskiego zasadniczych zmian. Strajkują robotnicy w 20 kopalniach. We wczorajszej rannej zmianie strajkowało 11.100 robotników. Obsada robót koniecznych zjechała normalnie do szybów w sile 1.617 osób. Kopalnie niezrzeszone, t. j. „Maksymiljan“, „Solvey“, „Halina“, „Baśka“, „Stanisław“, „Wiktorja“ i „Karol“ pracują normalnie, zatrudniając około 1.000 robotników.

Na teren Zagłębia przybył **wojewoda kielecki, Paciorkowski** i miał konferencję ze starostą Boxą. Konferencja ta ma podobno związek z propozycjami, wysuniętemi jakoby obu stronom przez czynniki rządowe.

We wtorek wieczorem, odbyło się **posiedzenie delegatów kopalnianych Z. Z. Z. w obecności b. ministra Moraczewskiego**, oraz posłów Gduli i Konieczko. Z. Z. Z. **na obniżkę płac się nie zgodzi i dalej wytrwa przy strajku.**

We środę przed południem odbył się wielki **wiec w Jaworznie**, zwołany przez Z. Z. Z., w obecności około 2.500 uczestników. Przemawiali b. minister Moraczewski, b. poseł Gardecki, poseł Gdula i inni, poczem uchwalono rezolucję, wypowiadającą się za utrzymaniem strajku.

Wczoraj, w godzinach popołudniowych odbyły się w Będzinie i Czeladzi **pogrzeby zabitych** w czasie zajść demonstrantów. Pogrzeby te odbyły się **w zupełnym spokoju.**

Natomiast w pewnym związku z podnieceniem umysłów, wywołanem przez strajk, powstają **zaburzenia**, jakie wydarzyły się wczoraj popołudniu w fabrycznej miejscowości Poręba w pow. zawierciańskim.

Tłum, złożony z 1.200 osób, przypuścił **szturm do urzędu gminnego w Porębie**, opanował go i zażądał wydania zwiększonych zasiłków i akcji doraźnej. Zaalarmowana policja w Zawierciu, przysłała natychmiast **większy oddział policji konnej i pieszej, który tłum rozproszył.** Po pewnym czasie **spokój przywrócono.** W czasie zamieszania kilka osób zostało poturbowanych.

Stanowisko górników śląskich wobec strajku w Zagłębiu Dąbrowskiem nie uległo zmianie.

Wczoraj górnośląski Zespół Pracy odrzucił wniosek Centralnego Związku Górników, idący w kierunku przyłączenia się do strajku w Zagłębiu Dąbrowskiem.

* * *

**Na tle rozpoczętego w dniu 18 b. m. na kopalniach węgla Zagłębia Dąbrowsko - Krakowskiego strajku robotników, zorganizowanych w Związki Zawodowe, z miarodajnych sfer przemysłu węglowego otrzymujemy następujące uwagi, które wskazują na najbardziej istotne momenty tego konfliktu.**

**Strajk jest odpowiedzią na wprowadzoną z dniem 1 b. m. przez przemysł węglowy Zagłębia obniżkę płac robotniczych o 8 proc. Przyczyny, które zmusiły przemysł węglowy do takiego kroku są znane. Spadek funta, zwiększając konkurencyjność węgla angielskiego, pociągnął za sobą wzrost strat, jakie jeszcze przed załamaniem waluty angielskiej ponosił nasz morski wywóz węglowy. Przemysł węglowy znalazł się więc wobec konieczności pokrycia poniesionych wskutek spadku funta strat, ocenianych zgodnie z oficjalnemi danemi na 50 — 60 milj. złotych i znalezienia środków, któreby pozwoliły uniknąć wysoce szkodliwej dla naszego gospodarstwa narodowego ewentualności — zaniechania morskiego wywozu węgla.**

**Idąc po tej linji, przemysł przystąpił w pierwszym rzędzie do przeprowadzania oszczędności w kosztach administracyjnych, w organizacjach przemysłowych oraz ustalił konieczność obniżki płac urzędniczych, co w tej chwili jest wprowadzane w życie. Te wszystkie pozycje mogły w drobnej tylko części pokryć znaczne, bo sięgające, przy uwzględnieniu uprzednio ponoszonych przez przemysł górniczy strat, sumy 80 milj. zł. rocznie. Przemysł wskazał więc na dalsze możliwości ich pokrycia przez obniżenie taryf eksportowych i kosztów świadczeń socjalnych.**

**Gdy środki zrealizowane i przygotowane nie mogły zapewnić wyrównania strat, sięgnięto do środka, który odkładano, jako ostateczny — do płac robotniczych. Nawiasem należy przypomnieć, że na skutek dewaluacji, Anglia obniżyła koszta o przeszło 30 proc., do czego dostosował się natychmiast drugi nasz poważny konkurent—Niemcy—obniżając płace robotników węglowych w sierpniu ub. r. o 7 proc., a w grudniu tegoż roku o dalsze 10 proc., oraz redukując znacznie taryfy eksportowe.**

**Obniżka 21-procentowa, znajdująca pełne uzasadnienie w dokładnych i ścisłych obliczeniach powołanej do zbadania sytuacji przemysłu węglowego komisji, została przez polski przemysł węglowy wysunięta z całą świadomością konieczności i z przekonaniem, że jakkolwiek narusza ona budżety robotnicze, to jednak, w ostatecznym wyniku, zapewniając utrzymanie eksportu, a temsamem odpowiednią liczbę dni pracy na kopalniach, będzie dla robotników korzystniejsza, niż nieuchronny spadek i ograniczenie produkcji, połączone z częściowem i zupełnem bezrobociem znacznej liczby zatrudnionych robotników.**

**W wyniku arbitrażu na Śląsku obniżono zarobki o 8%, przyczem komisja arbitrażowa wyraźnie stwierdziła konieczność obniżki płac robotniczych dla celów eksportu.**

**W tym stanie rzeczy przemysł Zagłębia Dąbrowskiego, wbrew rzeczywistym potrzebom, dostosował swe żądania do wyników ustalonych arbitrażem śląskim w tem przekonaniu, że żądania znajdą pełne zrozumienie wśród sfer robotniczych, tak, jak to miało miejsce na Śląsku, gdzie robotnicy arbitraż przyjęli do wiadomości i gdzie ogół górników stanowiskiem swem wykazał zrozumienie sytuacji i złożył dowody głębokiej dojrzałości oraz zrozumienie dla spraw gospodarczych i państwowych.**

**W tych warunkach ogłoszenie strajku w zagł. Dabrowskiem i Krakowskiem i odrzucenie wprowadzonej 8% obniżki płac przez Związki zawodowe jest zupełnie niezrozumiałe. Żądana obniżka jest koniecznością gospodarczą, której domaga się od robotnika górnika po za własnym dobrze zrozumianym interesem gdyż upadek eksportu, to wyrzucanie na bruk 30—40 tys. robotników — również interes gospodarczy i społeczny całego kraju. Wiadomem jest, że przemysł węglowy i rząd na rzecz tych interesów ponoszą znaczne bardzo ofiary i ponosić będą nadal, lecz że przemysł nie może przyjąć na siebie ciężarów, które przechodzą jego siły.**

**Strajk w dzisiejszej sytuacji i warunkach nie może zmienić stanowiska pzemysłu. Zbyt wiele interesów o charakterze ogólnym zbiega się w jego żądaniach by cokolwiek mogło na zmianę taką wpłynąć. Jeśli więc celem strajku jest zmuszenie przemysłu do zmiany stanowiska, to w tym kierunku nie należy oczekiwać jakichkolwiek sukcesów. Strajk ten musi być zgóry skazany na niepowodzenie.**

**Przemysł posiada dosyć zapasów węgla na hałdach, by pokryć całe zapotrzebowanie rynku i jakiejkolwiek przerwy w podaży lub zwyżki cen nie należy się obawiać.**

**Jeśli kto poniesie straty, to będzie nim robotnik. Straty te ponosić będzie jednak tylko na skutek swego stanowiska i sam będzie musiał przyjąć za nie odpowiedzialność.**

# Z życia prowincji

## Krwawe zajście w Hucie Pokoju

Na terenie Huty Pokoju w Nowym Bytomiu, doszło wczoraj, o godz. 4-ej popol. do zajść, które zakończyły się śmiercią bezrobotnego hutnika Antoniego Kowalskiego.

Bramą 5-tą, prowadzącą do szpitala zakaźnego huty w Nowym Bytomiu, **wtargnął o godz. 4 popol. tłum, złożony z 600 — 700 ludzi, do oddziału maszynowego.** Tłum rozpoczął rozpędzać robotników, pracujących, by ich terorem zmusić do strajku. Przyszło do utarczki z pracującymi.

Policja wezwała tłum do opuszczenia terenu fabryki. Wezwania policji nic nie pomogły. **Posypał się grad kamieni i kawałków żelaza na policjantów.**

Policjanci dali **najpierw salwę w powietrze na postrach**, a następnie padł strzał i ugodził Kowalskiego, **kładąc go trupem** na miejscu. **Policja oczyściła teren huty z tłumu.**

Po wypadku tym **tłum gromadził się długi czas na ulicach.** Porządku pilnowały wzmocnione straże policyjne.

## Częściowe wstrzymanie ruchu kolejowego z powodu śnieżycy

W związku ze śnieżycami, jakie miały miejsce w ostatnich dniach, największe trudności w ruchu kolejowym wynikły we wschodnich dyrekcjach kolejowych, a mianowicie w dyrekcji stanisławowskiej, lwowskiej, oraz częściowo radomskiej.

W dyrekcjach stanisławowskiej i lwowskiej wskutek zasypania torów śniegiem, wstrzymano ogólny ruch pociągów na całym szeregu linij bocznych. Dzięki pracy specjalnych brygad robotniczych i pługów odśnieżnych, wysłanych na te linje, **normalny ruch pociągów wznowiony zostanie prawdopodobnie już w dniu dzisiejszym.**

## Zabicie emisarjusza komunistycznego na granicy polsko - sowieckiej

Przed trzema laty zbiegł do Sowietów z powiatu dziśnieńskiego niejaki Paweł Haraśko, członek Białoruskiej Hromady. Przedostał się on do Połocka i wstąpił do sowieckiej służby szpiegowskiej.

Po ukończeniu specjalnych rocznych kursów polityczno-agitacyjnych w Mińsku został Haraśko wydelegowany do Polski, celem przeprowadzenia agitacji wywrotowej i wywiadu szpiegowskiego. Przedostał się on na terytorjum Polski za fałszywemi dokumentami i niezwłocznie udał się do swoich znajomych w powiecie dziśnieńskim, celem wciągnięcia ich do pracy wywrotowej. Dzięki hojnym obietnicom zdołał on dwóch mieszkańców powiatu dziśnieńskiego i jednego z powiatu wileńskiego wciągnąć do roboty konspiracyjnej.

Ostatnio Haraśko przybył do Mołodeczna, gdzie usiłował zorganizować jaczejkę komunistyczną.

Zawiadomione o tem władze śledcze postanowiły go aresztować.

Haraśko, widząc, że jest śledzony, w nocy dnia 22-go b. m. starał się na odcinku granicznym Suchodowszczyzna zbiec do Rosji. W czasie przekraczania granicy został on zastrzelony przez straż graniczną.

### GDYNIA

— **Dogodna komunikacja z Holandją.** Dnia 23-go bież. mies. odszedł do Rotterdamu statek Żeglugi Polskiej „Śląsk“. Statek ten stale będzie kursował na tej linji, łącząc Gdynię z Rotterdamem. Okręt posiada kilka miejsc pierwszej klasy, a cena za przejazd z Gdyni do Rotterdamu wraz z życiem wynosi tylko 160 zł. Wobec tego, że podróż koleją z Polski do Rotterdamu kosztuje około 300 złotych, a podróż statkiem kosztować będzie znacznie taniej, i trwać będzie tylko niecałe 3 doby, będzie to dogodna komunikacja, tembardziej, że daje ona oszczędność na wizach tranzytowych.

### TORUŃ

— **Polski Czerwony Krzyż na Pomorzu.** Wojewoda pomorski, p. Kirtiklis wydał do podległych sobie władz i urzędów okólnik w sprawie popierania poczynań Polskiego Czerwonego Krzyża na te[illegible]e województwa pomorskiego. Wojewoda podkreśla w okólniku, że działalność Polskiego Czerwonego Krzyża, zwłaszcza w dziedzinie ratownictwa przeciwgazowego, powinna spotkać się z wydatnem poparciem i pomocą materjalną, ponadto zaś władze współdziałać powinny w organizowaniu oddziałów P. C. K. we wszystkich powiatach.

### LWÓW

— **Wykrycie jaczejki M. W. O.** Na terenie pow. zaleszczyckiego, policja wykryła zakonspirowaną jaczejkę M. W. O., która prowadziła swą działalność na terenie wsi Kołodróbka, Holilwady i Lisieczki. W wyniku dokonanych rewizji aresztowano 11 parobków, z których 6 odstawiono do więzienia śledczego w Czortkowie.

### SAMBOR

— **Sędziowie przysięgli pod zarzutem przekupstwa.** Dnia 20 b. m. odbyła się przed sądem przysięgłych w Samborze rozprawa przeciwko niejakiej Annie Toporowiczowej z Łózka Górnego oskarżonej o uduszenie męża przy pomocy sąsiada i służącej. Mimo, że oskarżona na rozprawie przyznała się do popełnienia zbrodni, sędziowie przysięgli zaprzeczyli 6 głosami winie oskarżonej, wydając wyrok uniewinniający. Trybunał, przekonany o winie oskarżonej, skierował tę sprawę do ponownej rozprawy. Dn. 23 b. m. przed sądem przysięgłym w tym samym składzie toczyła się rozprawą o podpalenie. W czasie rozprawy prokurator wniósł wniosek o wyłączenie całej ławy przysięgłych, zarzucając jej, że jest przekupiona. Trybunał przychylił się do wniosku prokuratora, stwierdzając tem samem winę przysięgłych. Ta niesłychanie skandaliczna afera wywołała zrozumiałe wrażenie w Samborze.

### KOSTOPOL

— **Echa nadużyć w sejmiku powiatowym.** Przed rokiem mniej więcej ujawnione były nadużycia, dokonane w kostopolskim wydziale sejmikowym. Winnych nadużyć — sekretarza i kasjera — sąd skazał na paroletnie więzienie. Narazili oni Wydział Powiatowy na straty, przekraczające 20.000 zł.

Echa tej dość głośnej na Wołyniu sprawy nie ucichły dotychczas, gdyż sejmik ma z tego powodu duże trudności finansowe. M. in. nie zostały uregulowane dotychczas należności rozmaitym funkcjonarjuszom. Oto zgłosił się do nas p. Józef Kaźmierkowski, elektromonter-mechanik, który pracował przy budowie i zakładaniu Kostopolskiej Szkoły Rzemieślniczo-Przem.

P. Kaźmierkowski opuścił to stanowisko w kwietniu r. ub., otrzymawszy solenne zapewnienie p. starosty, jako kierownika Wydziału Powiatowego, że zaległa pensja, oraz zwrot składek z lokalnej kasy emerytalnej będą mu wysłane w ciągu najbliższych tygodni. Tymczasem 10 miesięcy już mija od tego czasu, a p. Kaźmierkowski, mimo wielokrotnego nagabywania listowego, nietylko nie otrzymał należnych mu pieniędzy, ale nawet żadnej odpowiedzi na swoje listy.

Cała ta sprawa, na pozór prywatna, rzuca jednak dość przykre światło na gospodarkę w naszych samorządach i jest jednym z dowodów więcej, jak palącą sprawą jest reforma ustroju samorządowego.

# WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

**Czwartek dn. 25 lutego**

DZIŚ: Cezarego W. JUTRO: † Aleksandra B. W.
Wschód słońca 6.34, zachód słońca 17.06
Przybyło dnia 2.48
Wschód księżyca 22.13, zachód księżyca 7.36
Długość dnia 10.32

## KOSCIELNE

— NIE WOLNO NADUŻYWAĆ TYTUŁU „KATOLICKI“ LUB IMION ŚWIĘTYCH

Ogłoszone zostało rozporządzenie Stolicy Świętej zabraniające używania przymiotników „katolicki“ w nazwach instytucyj finansowych i bankierskich. Jednocześnie wzbronione używania w tym samym celu imion Świętych, przeważnie Patronów krajowych.

## OGÓLNE

— ODZNACZENIA

Dnia 24 b. m. w Ambasadzie włoskiej charge d'affaires Petrucci wręczył insygnja Krzyża Komandorskiego Corona d'Italia znanemu literatowi i malarzowi Wacławowi Husarskiemu. Wysokie to odznaczenie przyznane zostało Husarskiemu za zasługi około zbliżenia kulturalno-artystycznego pomiędzy Włochami, a Polską. Husarski jest tłumaczem poetów włoskich XIII-go i XIV-go stulecia między in. „Nowego Życia“ Dantego; w ostatnich zaś dwóch latach zorganizował wystawy polskie w Wenecji na XVII-ej Biennale i w Padwie oraz wygłosił szereg odczytów o sztuce polskiej. Imprezy te były przyjęte we Włoszech z najżywszą przychylnością.

Zarząd Międzyn. Targów w Medjolanie odznaczył konsula polskiego, p. J. Derezińskiego, dyplomem zasługi, w uznaniu zasług przy organizacji działu polskiego na Targach. Pan Dereziński jest pierwszym konsulem odznaczonym w ten sposób przez dyrekcję Targów Medjolańskich.

— NOWY KOMISARZ OKRĘGOWEGO ZWIĄZKU KAS CHORYCH

Nowomianowany komisarz Okręgowego Związku Kas Chorych w Warszawie, p. Medard Downarowicz, objął w dniu wczorajszym urzędowanie.

Na stanowisko komisarza Okręgowego Związku Kas Chorych p. Downarowicz przeszedł z Kasy Chorych w Radomiu, gdzie pełnił funkcje komisarza zarządzającego.

— OBRADY TECHNICZNEJ RADY KOLEJOWEJ

W dniu 22 b. m. odbyło się w min. Komunikacji pod przewodnictwem inż. Eberhardta posiedzenie kolejowej rady technicznej. Omawiana była sprawa ściślejszego sprecyzowania warunków, na jakich huty polskie dokonują dostawy dla polskich kolei państwowych.

— 12.449.700 ZŁOTYCH NA ZASIŁKI DLA BEZROBOTNYCH W MARCU

W dniu 24 b. m. odbyło się pod przewodnictwem wiceministra pracy i opieki społecznej, p. Szubartowicza, posiedzenie zarządu głównego Funduszu Bezrobocia, na którem przyjęto preliminarz budżetowy na miesiąc marzec b. r. Preliminarz ten przewiduje m. in. na zasiłki dla bezrobotnych, oraz koszta ich przejazdów sumę 12.499.700 złotych. Przewidywana liczba bezrobotnych, uprawnionych do otrzymywania ustawowych świadczeń, wynosi na marzec 160.000 osób.

— PRODUKCJA ZAPAŁEK W STYCZNIU R. B.

W styczniu r. b. wyprodukowano w 6-ciu fabrykach krajowych 10.775 skrzyń zapałek, z czego sprzedano w kraju około 6 tys. skrzyń. Ze względu na niepomyślną konjunkturę, eksport zapałek nie kalkuluje się.

— W SPRAWIE SPRZEDAŻY CHEMICZNIE CZYSTEJ SOLI

Dyrektor departamentu służby zdrowia wydał okólnik do wojewodów, w którym poleca zwrócenie uwagi na sprzedaż soli stołowej. Mianowicie w obiegu znajduje się sól kuchenna w opakowaniach kartonowych, opatrzonych napisem „Chemicznie czysta sól stołowa“, za którą pobierane są wysokie ceny. Faktycznie jest to najczystsza stołowa sól-warzonka z saliny w Wieliczce, jednakże nie jest to sól chemicznie czysta. Tego rodzaju napis na opakowaniu wprowadza w błąd nabywców, którzy płacą ceny wygórowane.

## MIEJSKIE

— TABLICA KU CZCI Ś. P. A. OSSUCHOWSKIEGO

Wczoraj w kościele Zbawiciela odbyła się uroczystość odsłonięcia tablicy ku czci ś. p. A. OOssuchowskiego, b. prezesa Macierzy Szkolnej. Poświęcenia tablicy dokonał ks. biskup Szlagowski. W uroczystości wzięli udział liczni członkowie Macierzy Szkolnej, Towarzystwa Opieki nad rodakami, zamieszkałemi zagranicą im. Adama Mickiewicza oraz Stowarzyszeń, związanych ideowo z temi zrzeszeniami.

— ODCZYT JERZEGO KOSSOWSKIEGO

Dnia 26 lutego r. b., w piątek, w audytorjum VIII Uniwersytetu Warszawskiego o godz. 8-ej wiecz. Jerzy Kossowski, autor scenarjusza filmu „Szyb L 23“ wygłosi odczyt p. t. „Moja wędrówka po Kresach Wschodnich“. Odczyt powyższy organizowany jest przez Koło Pań przy P. Ak. Kl. „Laudania“.

— ODCZYTY W STOW. „ORGANIZACJI GOSPODARKI ŚWIETLNEJ“

W lokalu Stow. „Organizacja Gospodarki Świetlnej“ (Królewska 11) wygłoszone zostaną następujące odczyty z przezroczami: w dniu 26 (godz. 20-ta) „Jak powinniśmy oświetlać mieszkania, biura i warsztaty pracy“; w dniu 27 (godz. 20-ta) „Korzyści kupiectwa z należycie oświetlonych okien wystawowych“.

— Z RADY MIEJSKIEJ

Najbliższe posiedzenie Rady Miejskiej odbędzie się dziś, 29-go b. m. Na porządku dziennym debaty nad exposé prezydenta miasta.

— RUCH TRAMWAJOWY

W roku ubiegłym tramwaje przewiozły 238.588.515 pasażerów. W porównaniu z rokiem 1930 przewieziono o kilkanaście miljonów pasażerów mniej.

— SPRAWA INŻ. OSSOWIECKIEGO

Wiadomość, jaka się ukazała w pismach, że rzekomo zamieszany w sprawie inż. Ossowieckiego referent prawny w DOK i p. T. Skrzetuski został zawieszony w urzędowaniu, jest nieprawdziwa. Pan S. nie został zawieszony w urzędowaniu, ani też nie otrzymał o tem żadnego zawiadomienia.

— PODROŻENIE ŻYWNOŚCI

Według danych inspekcji handlowej, ceny żywności na targowiskach warszawskich wzrosły w tygodniu ubiegłym o 1.56 proc.

# Zjazd prezesów i dyrektorów izb rolniczych

W dniu 23 lutego r. b., odbył się w Poznaniu Zjazd Prezesów i Dyrektorów Izb Rolniczych: Wielkopolskiej, Warszawskiej, Pomorskiej i Śląskiej. Przewodniczył Prezes Stałych Zjazdów Izb Rolniczych, p. Esden-Tempski. Porządek obrad obejmował aktualne sprawy gospodarcze, sprawę nowelizacji ustawy o izbach rolniczych i wydanie wspólnej monografji izb. Poza tem Zjazd obradował nad aktualnemi zagadnieniami ustawodawstwa o ochronie lasów prywatnych, wobec zamierzonej nowelizacji przepisów dotychczas obowiązujących, wysuwając w tej sprawie szereg postulatów w kierunku usprawnienia prywatnej gospodarki leśnej.

# Groźba strajku demonstracyjnego pracowników miejskich

Wczoraj wieczorem w lokalu Zw. Zaw. Prac. Samorządowych (Krak. Przedmieście 1) odbyło się zebranie informacyjno-porozumiewawcze delegatów pracowniczych magistratu.

Po zreferowaniu wyników pertraktacyj i zreasumowaniu ogólnej sytuacji, wytworzonej w związku ze stałem opóźnianiem wypłat pensyj, oraz ostatniem oświadczeniem prezydenta miasta, *postanowiono przystąpić w sobotę do strajku demonstracyjnego.*

Ostateczna decyzja zależeć będzie od wyników ogólnego wiecu pracowników, który odbędzie się dziś wieczorem.

Związek zabiega o poparcie akcji przez demonstracyjny, *godzinny strajk w instytucjach użyteczności publicznej, przedewszystkiem w tramwajach, a nawet wodociągach.*

W razie ostatecznego proklamowania strajku, biura magistratu byłyby w sobotę nieczynne.

# Ruch wydawniczy

**BRIDGE**

Ukazał się w druku nr. 8 czasopisma „Bridge“, które poświęcone jest sprawom brydżowym i jest pierwszym tego rodzaju pismem, wychodzącem w Polsce. Ósmy już z kolei zeszyt tego dwutygodnika jest równie troskliwie zredagowany jak poprzednie — przynosząc cały szereg ciekawych i fachowych artykułów, omawiających szereg zawiłych problemów, tej tak obecnie fascynującej niemal wszystkich, modnej i trudnej gry brydżowej. Poza tem zeszyt zawiera szereg wiadomości aktualnych, dział dla początkujących, dział zadań konkursowych itp. Dwutygodnik „Bridge“, którego ciekawa treść, nie wątpimy, w miarę możności będzie jeszcze rozszerzona, zasługuje ze wszechmiar na poparcie wszystkich sympatyków tej miłej gry.

# Z Teatrów

**OPERA.** Dziś opera „Żydówka“ pod dyrekcją kapelmistrza Bojanowskiego z pp. Bojar-Przemieniecka. Szczepańska. Dygasem. Mossoczym i in.

W piątek po raz pierwszy w sezonie bieżącym ukaże się arcydzieło muzyki komicznej „Cyrulik Sevilski“ Rossini'ego pod dyrekcją kapelmistrza Mazurkiewicza z pp. Zmigrod - Fedyczkowska. Lenczewska - Sławińska. Doboszem. Karpackim. Mossoczym. Bolko i in.

**NARODOWY.** Dziś i jutro arcydzieło szyllerowskie „Don Carlos“ w przekładzie K. Iłłakowiczówny. w reżyserji E. Chaberskiego i w obsadzie: Solskiego. Malickiej. Osterwy. Węgrzyna. Lindorfówny i in.

**NOWY.** Dziś i jutro dramat W. Sommerset Maughama p. t. „Święty płomień“. W rolach naczelnych: M. Duleba. H. Gromnicka. K. Ankwiczówna. W. Biegański. Łuszczewski.

**LETNI.** Dziś i jutro komedja W. Rapackiego „Wesoły wspólnik“ z Miecz. Ćwiklińska. A. Fertnerem i J. Leszczyńskim.

**POLSKI.** Dziś i jutro sztuka Katajewa „Defraudanci“. w reżyserji Aleksandra Zelwerowicza.

W sobotę premjera komedji „Ich synowa“.

**MAŁY.** Dziś „Szczeście od jutra“ z Mila Kamińska. Gryf Olszewska. Zelwerowiczem. Boneckim i Pawłowskim.

**„ATENEUM“.** Dziś i jutro „Panna Maliczewska“ G. Zapolskiej z p. Mira Zimińska w roli głównej.

**„BANDA“.** Dziś znakomita rewja „Banda Naprzód“ z H. Ordonówna i Loda Halama na czele zespołu.

**„WESOŁE OKO“.** Dziś rewja „Bawmy sie w miłość“.

**„MORSKIE OKO“.** Dziś i jutro rewja p. t. „Przez dziurke od klucza“. Udział biora: Halama. Parnel. Stanisław Gruszczyński. Leon Wyrwicz. J. Sokołowska i in.

**QUI PRO QUO.** Dziś rewja p. t. „Miłe złego początki“.

**„NOWY ANANAS“.** Dziś i jutro rewja p. t. „Powszechne rozbrojenie“.

**CYRK STANIEWSKICH.** Dziś i jutro z występem króla żonglerów M. Truzziego wielki program lutowy.

**OSTATNI TEGOROCZNY KONCERT UCZNIÓW WYŻSZEJ SZKOŁY MUZYCZNEJ IM. CHOPINA.** Dziś, t. j. w czwartek. odbedzie sie w sali Konserwatorjum ostatni w bieżącym sezonie koncert uczniów Wyższej Szkoły Muzycznej im. Chopina z niezwykle interesującym programem.

Popisywać się będą uczniowie prof. prof. Binentala, Brzezińskiego, Heintzego, Michałowskiego, Michałowicza, Wiechowskiego i Żurawlewa.

**WYSTEP DYMITRA SMIRNOWA W „DAMIE PIKOWEJ“.** W nachodzaca sobote, dnia 27 b. m.. odbedzie sie drugi wystep gościnny Dymitra Smirnowa w „Damie Pikowej“. Wszechświatowej sławy artysta wykona partję Hermana. W przedstawieniu tem pod dyr. kapelm. Mazurkiewicza udział biora pp.: Krzywiec. dr. Roesler-Stokowska, Lenczewska - Sławińska, Szczepańska, Przygodzka, Karpacki. Brodnicki i in.

**Z FILHARMONJI.** Na jutrzejszym Wielkim Koncercie Symfonicznym, p. Grzegorz Fitelberg dyrygować będzie Symfonja nr 7 C-dur Haydna. Oprócz tego orkiestra wykona efektowna „Rapsodje hiszpańska“ Ravela.

Na koncercie tym również wystapia: świetna prymadonna operowa p. Ewa Bandrowska - Turska, która z towarzyszeniem orkiestry odśpiewa: „Syna marnotrawnego“ Debussy. Arję „Królowej Nocy“ z op. „Flet zaczarowany“ Mozarta i in. oraz znana pianistka Zofja Rabcewiczowa.

# Repertuar kinoteatrów

Apollo (Marszałkowska 106): — „Raj ukradziony“.
Atlantic — (Chmielna 33): — „Plan W“.
Capitol — „Purpurowa gondola“.
Casino (Nowy Świat): — „Ułani... ułani...“
Colosseum (Nowy Świat): — „Na dworze króla Artura“.
Hollywood — „Szyb L. 23“.
Filharmonja — „Aniołowie piekła“.
Majestic — „Książe Bouboule“.
Palace (Chmielna 9): — „Ronny“.
Pan (Nowy Świat 40): — „Purpurowa gondola“.
Stylowy (Marszałkowska 108): — „Ben Hur“.
Światowid (Marszałkowska 111) — „Niech żyje wolność“.

# Nekrologja

**Stefan Żeliński**, właściciel majątku Wilczoruda. Pogrzeb odbędzie się na Powązkach dn. 26 b. m. po nabożeństwie w kościele św. Karola Boromeusza.

**Zdzisław Gorazdowski**, inżynier-mechanik, lat 34. Pogrzeb odbędzie się na Powązkach dn. 27 b. m. po nabożeństwie w kościele św. Karola Boromeusza.

**Ludwik Sztoklaso**, rez. oficer kawalerji. Zmarł w Zakopanem dn. 15 b. m.

**Józefa z Sosnowskich Zielińska**, b. obywatelka ziemska, lat 59. Pogrzeb odbędzie się na Powązkach dn. 26 b. m. po nabożeństwie w kościele św. Krzyża.

**Marja z Szyllerów Gogulska**, lat 41. Pogrzeb odbędzie się na Powązkach dn. 26 b. m. po nabożeństwie w kościele św. Karola Boromeusza.

# ŻYCIE GOSPODARCZE

## POŁOŻENIE WALUTOWE POLSKI

### NA TLE SPRAWOZDANIA BANKU POLSKIEGO

Niezwykle silne zaburzenia, jakich widownią były zagraniczne rynki pieniężne w roku 1931, nie mogły pozostać bez wpływu na położenie walutowe w Polsce. Pod naciskiem czynników gospodarczych oraz politycznych, zapanował na całym świecie ogólny zanik zaufania, a w jego następstwie zaznaczyła się usilna dążność do likwidacji węzłów kredytowych; objaw ten rozszerzył się na wszystkie dziedziny, obejmując zarówno drobne kredyty w lokalnych spółdzielniach i kasach, jak i stosunki między wielkiemi instytucjami kredytowemi wszechświatowego znaczenia, nie wyłączając nawet w niektórych wypadkach stosunków między bankami biletowemi.

W tych warunkach Polska, — podkreśla to sprawozdanie Banku Polskiego — której gospodarstwo w okresie pomyślnej konjunktury lat 1927 — 1929 było zasilane kredytami zagranicznemi, stanęła, podobnie jak inne kraje dłużnicze, wobec konieczności spłacania bardzo znacznej części uprzednio uzyskanych krótkoterminowych kredytów. Wynikające z tego powodu bierne saldo nie mogło być całkowicie pokryte ani nadwyżką bilansu handowego, ani wpływami z długoterminowych operacyj kredytowych, jakie w roku sprawozdawczym zasiliły zapasy walutowe Banku Polskiego (6 i pół proc. państwowa pożyczka zapałczana zaciągnięta w związku z wydzierżawieniem Państw. Monopolu Zapałczanego, oraz obligacje spółki akcyjnej „Francusko-Polskie Towarzystwo Kolejowe", wydane w związku z budową kolei Śląsk — Gdynia). Banki polskie, których kredyty zagraniczne wykazywały do roku 1930 stały i pokaźny wzrost, spłaciły w roku sprawozdawczym znaczną część uprzednio uzyskanych kwot. Ogółem zobowiązania banków polskich wobec zagranicy zmniejszyły się w ciągu roku sprawozdawczego o blisko 220 miljonów zł. Równolegle, choć oczywiście w mniejszym stopniu, dokonywało się także w innych dziedzinach zmniejszenie zagranicznych lokat w Polsce. Polskie papiery wartościowe, zarówno obligacje, jak i akcje, powracały z zagranicy do kraju, wśród nich w stosunkowo znacznych rozmiarach również akcje Banku Polskiego. Natomiast dopływ należności zagranicznych do kraju z tytułu nadwyżki wywozu towarów nad przywozem ograniczany był surową reglamentacją dewizową w wielu państwach, która obok deprecjacji szeregu walut i rosnącego protekcjonizmu celnego, odbijała się bardzo niekorzystnie na całokształcie naszych stosunków gospodarczych.

W tych warunkach obrót kapitałowy z zagranicą kształtował się dla Polski w wysokim stopniu niekorzystnie, powodując w ciągu roku zmniejszenie się pokrycia kruszcowo-dewizowego o 162,3 milj. zł. Odpływ ten, aczkolwiek przyczynił się do osłabienia organizmu gospodarczego Polski, nie zdołał podważyć zdrowych podstaw naszego systemu walutowego, dostatecznie mocnych do przetrwania nawet tak wysoce niepomyślnego okresu. W ciągu pierwszych pięciu miesięcy zmniejszenie zapasu złota i walut, zaliczonych do pokrycia, wyniosło tylko 26 miljonów zł. Ponieważ równocześnie, w związku ze zmniejszeniem portfelu wekslowego spadła suma obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań, przeto pokrycie statutowe utrzymywało się w tym czasie stale na poziomie powyżej 55 proc., dochodząc w końcu maja nawet do 57,67 proc. W okresie od czerwca do września, w związku z położeniem na rynkach zagranicznych, dokonywano spłat kredytów zagranicznych w szczególnie dużych rozmiarach, wskutek czego zapas kruszcowo - dewizowy Banku Polskiego spadł o 140 miljonów zł., a pokrycie do poziomu około 48 proc. W trzecim wreszcie okresie, obejmującym ostatni kwartał roku, odpływ dewiz został powstrzymany, zapas kruszcowo-dewizowy utrzymywał się na poziomie około 680 milj., pokrycie zaś statutowe na wysokości około 48 proc., przyczem pokrycie wyłącznie kruszcem złotym dosięgło około 42 proc.

Zestawienie powyższe nie obejmuje dewiz, niezaliczonych do pokrycia. Zapas dewiz tego rodzaju, obejmujący przedewszystkiem zdyskontowane przez Bank Polski weksle zagraniczne, nie uległ znaczniejszym zmianom i wahał się w ciągu roku między 100 a 138 milj. zł., wykazując w końcu roku pozostałość 125,4 milj. zł., zbliżoną do stanu z początku roku (124,3 milj. zł.)

W końcu września, po zawieszeniu przez Bank Angielski wymienialności biletów na złoto i załamaniu się kursu funta szterlinga, należności Banku Polskiego, pozostające na rachunku w Banku Angielskim, włączone uprzednio do „pieniędzy i należności zaliczonych do pokrycia", zostały wydzielone z tej pozycji i przeniesione do „innych aktywów". Od tego czasu do „pieniędzy i należności zagranicznych, zaliczonych do pokrycia", włączone są tylko franki francuskie, franki szwajcarskie, dolary Stanów Zjednoczonych i guldeny holenderskie. W związku z zawieszeniem wymienialności biletów przez Bank Angielski, Bank Polski rozpoczął w październiku — podobnie jak i inne banki biletowe — zamianę części swych należności zagranicznych na złoto, którego zapas zwiększył się odtąd do końca roku o 32,3 milj. do sumy 600,4 milj. złotych.

Na tle przesunięć kapitałów między różnemi rynkami zagranicznemi, dokonywanych w roku sprawozdawczym w rozmiarach i tempie, niespotykanem w poprzednich okresach, kursy dewiz ulegały znacznym wahaniom, przekraczającym złote punkty nawet w krajach z obowiązkową wymianą biletów na kruszec. Szczególnie gwałtowne były wahania w drugiej połowie roku; kurs franka szwajcarskiego podniósł się w stosunku do dolara w październiku prawie o 2 proc., guldeny holenderskie zaś i belgi wykazywały w październiku agio przeszło 1 proc., kurs ich spadł w końcu listopada poniżej kursu kabla na Nowy Jork, aby w grudniu ponownie kurs ten przekroczyć. Wahania te zaznaczyły się w podobnych rozmiarach również w stosunku do złotego. Natomiast kurs wypłaty telegraficznej na Nowy Jork, którą dokonywano na giełdzie warszawskiej, największych obrotów i która jest najodpowiedniejszym sprawdzianem kursu złotego, pozostał w całym roku nietylko w obrębie punktów złotych, ale nawet w granicach znacznie węższych, nieprzekraczających ¼ proc. Najwyższy bowiem kurs był 8,929 w lipcu, najniższy 8,908 w początkach czerwca.

## Niepomyślne warunki dla produkcji i handlu

Bank Gospodarstwa Krajowego w swojem sprawozdaniu podkreśla, że występujące zwykle po ultimo rocznem odprężenie na rynkach pieniężnych zaznaczyło się dotychczas w słabym stopniu ze względu na niepomyślnie układające się warunki produkcji i zbytu, które powodują wzrost trudności płatniczych. Płynność, panująca na niektórych rynkach międzynarodowych posiada charakter względny, gdyż utrzymuje się ona tylko dzięki znacznym restrykcjom kredytowym banków, które z uwagi na niepewną sytuację gromadzą duże zapasy gotówkowe. Wysokie koszty kredytu na dłuższe terminy i utrudnienia w międzynarodowym obrocie pieniężnym nie sprzyjają rozwinięciu poważniejszej akcji inwestycyjnej, która mogłaby się przyczynić do złagodzenia przebiegu przesilenia światowego.

Odprężenie po ultimo rocznem przyniosło w Polsce pewną poprawę na rynku kapitałowym. W styczniu wzrosły bowiem wkłady — szczególnie silnie w Pocztowej Kasie Oszczędności — oraz wzmocniły się kursy papierów procentowych, zwłaszcza państwowych. Natomiast stan kredytów uległ dalszej redukcji wskutek słabnącego zapotrzebowania kredytu na cele obrotowe ze strony przedsiębiorstw. Spadek obrotów w przemyśle i handlu oraz niepomyślne warunki zbytu produkcji rolniczej wywołują jednak nadal silny nacisk na rynek kredytowy dla pokrycia bieżących zobowiązań i powodują zły stan wypłacalności.

Położenie rolnictwa doznało dalszego zaostrzenia wskutek ogólnego spadku cen artykułów rolniczych i malejącego eksportu. Zniżką cen dotknięte zostały w styczniu zarówno artykuły produkcji roślinnej, jak i wytwory hodowlane.

Rozmiary wytwórczości przemysłowej pod wpływem malejącego zbytu w kraju i wzrastających trudności wywozowych zostały dość silnie ograniczone. Ze względu na łagodny przebieg tegorocznej zimy i trwający zastój w przemyśle zbyt węgla tak w kraju, jak i na rynkach zagranicznych obniżył się około 20 proc., powodując silniejszy spadek wydobycia. Również zapotrzebowanie przetworów naftowych wykazuje spadek w porównaniu z poprzedniemi latami. Trudności zbytu wywołały ostatnio dotkliwe przesilenia w hutnictwie żelaznem. Wskutek niedostatecznych zamówień ze strony odbiorców w kraju i silnego skurczenia się eksportu spadło w styczniu bardzo znacznie zatrudnienie hut żelaznych; również wytwórczość hut cynkowych wobec niskich cen metali obraca się w skromnych rozmiarach.

Stan zatrudnienia przemysłu włókienniczego po silnem ograniczeniu wytwórczości w grudniu nieco się zwiększył. Fabryki pracują nad wyrobem artykułów letnich w zmniejszonych rozmiarach w stosunku do lat poprzednich, licząc się ze spadkiem siły kupna w kraju i trudnościami eksportowemi. Liczne zakłady przemysłu metalowo-maszynowego, nie posiadając dostatecznego zbytu dla swych wyrobów, ograniczały w dalszym ciągu swą działalność. Pogorszył się również eksport materjałów i wyrobów drzewnych. Położenie w innych działach przemysłu przetwórczego, jak w przemyśle chemicznym, spożywczym, mineralnym, nie uległo większym zmianom. Stan zatrudnienia w tych gałęziach pozostał niski, a szereg zakładów przeprowadził dalsze ograniczenia wytwórczości.

Obroty handlowe na rynku wewnętrznym, po pewnem ożywieniu w grudniu w okresie zakupów świątecznych, uległy zmniejszeniu. Obniżyła się również wartość wymiany towarowej z zagranicą, jednak nadwyżka wywozu nad przywozem została utrzymana nadal, dzięki czemu saldo dodatnie bilansu handlowego za miesiąc styczeń wynosi 13 milj. zł.

Podobnie, jak w poprzednim miesiącu, wzrost liczby bezrobotnych był również w styczniu mniejszy, niż przed rokiem i wynosił w ciągu okresu sprawozdawczego przeszło 30 tysięcy.

## INFORMACJE

**— POSIEDZENIE RADY BANKU POLSKIEGO.**

Dn. 23 b. m., pod przewodnictwem prezesa d-ra Władysława Wróblewskiego, odbyło się posiedzenie rady Banku Polskiego w obecności komisarza Banku, wiceministra skarbu Adama Koca. Rada wysłuchała sprawozdania dyrekcji z działalności Banku za miesiąc styczeń oraz uchwaliła szereg spraw natury administracyjnej.

**— ZJAZD PRZEDSTAWICIELI KUPIECTWA WŁÓKIENNICZEGO**

W dniu 6 marca odbędzie się w Warszawie, zwoływany przez Centralę Związku Kupców zjazd przedstawicieli kupiectwa wszystkich większych ośrodków włókienniczych. Tematem obrad będzie sprawa możliwości zryczałtowania podatku obrotowego dla kupiectwa tej branży. Ta sama sprawa znajdzie się na porządku dziennym organizowanego również przez Centralę Związku Kupców w dniu 13 marca zjazdu przedstawicieli t. zw. skupu zawodowego.

**— PRZYJAZD DELEGACJI IRLANDZKIEJ ODROCZONY**

Spodziewana w dniu 22 b. m. delegacja kół parlamentarnych wolnego państwa iryjskiego, nie przybyła do Warszawy. Delegacja ta, w której skład wchodzili wyłącznie przedstawiciele sfer gospodarczych Irlandji, miała zwiedzić w Polsce główniejsze ośrodki przemysłu bekonowego oraz gospodarstw hodowli trzody na większą skalę i wreszcie zakłady, wytwarzające ubrania gotowe, a zatem środowiska wytwórczości, pracującej przeważnie na eksport do Anglji. Według wiadomości z Dublina, wyjazd delegacji Irlandzkiej nie został zaniechany, lecz uległ pewnemu odroczeniu. Przedstawiciele Irlandji przybędą do Warszawy zapewne w końcu b. miesiąca lub w pierwszych dniach marca.

**— NIEMCY WPROWADZAJĄ CŁA MAKSYMALNE DLA TOWARÓW POLSKICH**

Jak donosi prasa niemiecka, rząd Rzeszy w najbliższych dniach obłoży towary, przywożone z Polski, Australji i Kanady cłem maksymalnem, t. j. wyższem o ca. 100 proc. od cła normalnego. Posunięcie to niewątpliwie zwrócone byłoby przedewszystkiem przeciwko Polsce i podcięłoby możliwości wywozu naszych towarów do Niemiec. Spodziewać się należy, że w razie sprawdzenia się tej wiadomości, rząd polski zastosuje wobec Niemiec conajmniej równie energiczne i stanowcze zarządzenia.

**— OTWARCIE GIEŁDY BERLIŃSKIEJ**

W dniu dzisiejszym o godz. 12-ej poraz pierwszy po przerwie od dnia 18 września ub. roku nastąpi częściowe otwarcie giełdy papierów wartościowych. W dalszym ciągu obowiązywać będzie zakaz ogłaszania kursów i notowań urzędowych na giełdzie.

**— WYDOBYCIE NAFTY W SOWIETACH**

Produkcja ropy naftowej w Sowietach w styczniu b. r. wyniosła 1.866.000 ton wobec przewidzianych planem 1.919.000 ton, czyli program został wykonany w 97 proc. Produkcja analogicznego miesiąca roku poprzedniego została przekroczona o 11 proc.

## List do Redakcji

Otrzymaliśmy z prośbą o opublikowanie list następujący:

W związku z kolportowaną na wyższych uczelniach ulotką „Młodzieży Wszechpolskiej“, streszczoną w „Gazecie Warszawskiej“ z dnia 21 b. m., gdzie na podstawie sfotografowanego listu zarzuca się obecnemu prezesowi Bratniej Pomocy studentów WSH w Warszawie, że był kompanem wydalonego z tejże uczelni za kradzież Andrzeja Czyryckiego, a także w stosunku do mnie czyni się podobne podejrzenia, wyjaśniam, co następuje:

1) Z p. Andrzejem Czyryckim nigdy zażyłych ani serdecznych stosunków nie utrzymywałem;

2) Broniłem p. Czyryckiego przed Sądem Koleżeńskim przedewszystkiem dlatego, że jako prawnika, raziło mnie niezwykłe upośledzenie oskarżonego, który — wobec ograniczeń przez Sąd ten postawionych, nie mógł sobie wyszukać innego obrońcy, prośba zaś jego o wyznaczenie obrońcy z urzędu nie została przez Sąd Koleżeński uwzględniona, a pozatem dlatego, że o obronę p. Czyryckiego prosił mnie usilnie jeden z kolegów, student WSH, p. Jerzy Porowski (NB — członek Obozu Wielkiej Polski).

3) Broniąc p. Czyryckiego, bynajmniej nie występowałem z ramienia żadnej z organizacyj, lecz wyłącznie osobiście, jako prawnik i aplikant, nie będąc niczyim „przedstawicielem“ i nie mając od nikogo (prócz oskarżonego) pełnomocnictwa;

4) Z wnioskiem o powołanie mnie na obrońcę p. Czyryckiego wystąpił zresztą także prokurator Sądu Koleżeńskiego, oraz prywatnie prosił mnie o podjęcie się tej obrony również jeden z sędziów, — ludzie nic wspólnego z „Sanacją“ nie mający i dla niej nieprzychylnie usposobieni;

5) Będąc wprawdzie zdecydowanym przeciwnikiem partyjnej gospodarki O. W. P. na terenie wyższych uczelni i zdając sobie sprawę z jej opłakanych skutków na WSH, nie należę jednak do żadnej organizacji ideowo-politycznej, a więc żadnej z nich nie mogę mojemi czynami kompromitować i odwrotnie żadnemi partyjnemi dyrektywami nie jestem związany.

Jednocześnie oświadczam, że robienie zarzutów prawnikowi, lub wysnuwanie jakichś uwłaczających podejrzeń z tego powodu, że bronił któregokolwiek złodzieja czy defraudanta, nigdzie w środowisku kulturalnem nie jest spotykane i chyba tylko może być stosowane przez tych, którzy w walce politycznej nie gardzą nawet takiemi środkami, jak posługiwanie się wykradzioną korespondencją.

*Wacław Łukaszewicz*
stud. WSH, egz. aplikant sądowy

## Ze sportu

### ŚWIATOWY REKORD SZYBKOŚCI

Znany sportsman automobilista angielski Campbell, ustanowił w dniu wczorajszym nowy rekord światowy szybkości automobilowej, uzyskując na plaży w Dayton Béach (Stany Zjedn.) 352.568 mil, czyli 407,99 klm. na godzinę. Dotychczasowy rekord światowy wynosił 395,39 klm. na godzinę.

## Radjo

### TYDZIEŃ „JĘZYKA POLSKIEGO“ W RADJO

Wszystkie audycje mówione w Polskiem Radjo, począwszy od dnia 28 b. m. do dnia 5 marca włącznie są poświęcone — jak donosiliśmy w obszerniejszym artykule — „mowie polskiej“. Nagminne zachwaszczenie języka polskiego przez niedbałość w rozmowach potocznych, w dużej mierze przez mierne, a nawet często przez złe przekłady utworów obcych na język polski, — wypaczają naszą mowę ojczystą. Polskie Radjo podjęło w tym kierunku pełen szlachetnej i energicznej inicjatywy projekt zwrócenia uwagi radjosłuchaczów na błędy, jakie popełniamy w tym kierunku, oraz na piękno mowy polskiej, które jest przecież bogactwem narodu.

W cyklu tych audycyj w niedzielę, o godz. 16 m. 40, wygłosi przemówienie nestor literatów polskich, zasłużony i wybitny pisarz — Wacław Sieroszewski.

### CHÓR OFICERSKI

Dnia 28 b. m., o g. 15.00 chór oficerski pod dyrekcją prof. W. Raczkowskiego, odśpiewa pieśni polskie chóralne Walewskiego, Nowowiejskiego i innych.

### PIEŚNI WARMIJSKIE

W niedzielę, 28 b. m., o godz. 14 m. 20 usłyszą radjosłuchacze niezmiernie ciekawą audycję dawnych pieśni Warmji, polskiego zakątka Prus Wschodnich, w wykonaniu p. Maurycego Janowskiego, który przy akompanjamencie prof. Ursteina, odśpiewa 10 pieśni warmijskich w narzeczu ludowem, w układzie Fel. Nowowiejskiego.



### NIEDZIELA
28 lutego

**10.00** — Tr. Nabożeństwa. **11.35** — Odczyt misyjny. **12.15** — Przemówienie min. inż. E. Kwiatkowskiego „Polska w zmaganiu o swą przyszłość“. **13.15** — II część Poranku symf. z Filh. Warsz Ork. Filharm. pod dyr. J. Oziminskiego. M. Bojar - Przemieniecka (sopr.) i W. Zajacówna (fortep.). **14.00** — Djalog: „Co się działo w chacie“ — oprac. dr. B. Dederko. **14.25** — Polskie pieśni warmijskie w układzie F. Nowowiejskiego odśpiewa p. M. Janowski. Akomp. L. Urstein. **14.40**—Djalog: „To, co najważniejsze“ — oprac. dr. Dederko. **15.00** — Pieśni w wyk. Chóru Oficerskiego pod dyr. Wład. Raczkowskiego. **15.15** — Audycja żołnierska. **15.55** — Program dla dzieci. **16.20** — Płyty. **16.40** — Przemówienie W. Sieroszewskiego. **15.55** — Wędrówka mikrofonu po Muzeum Narodowem. **17.30** — Odczyt o mowie polskiej. **17.45** — Koncert popołudniowy. **18.50** — Rozmaitości. **19.25** — Płyty. **19.45** — Słuchowisko. **20.15** — Koncert popularny. **21.45** — Kwadrans literacki — Nowela H. Sienkiewicza p. t. „Latarnik“. **22.00** — Utwory skrzypcowe w wyk. Miszy Poznańskiego. Akomp. L. Urstein. **22.45** — Wiadomości sportowe. **23.00** — Muzyka taneczna z „Polonji“.

## GIEŁDA WARSZAWSKA

### NOTOWANIA URZĘDOWE z dn. 25.2

### WALUTY

Dolary 8.88, Holandja 360.50, Belgja 124.30, Szwajcarja 174, Londyn 31, N.-Jork 8.913, Paryż 35.12. Praga 26.39, Włochy 46.45..

W obrotach prywatnych płacono za 1 rubla złotego 4.93¼.

### PAPIERY PROCENTOWE

4 proc. Poż. Inw. 88.50, 4 proc. Poż. Dol. 48—47.50, 8 proc. L. Z. B-ku Roln. 94, 8 proc. L. Z. B-ku G. K. 94, 7 proc. L. Z. B-ku Roln. 83,25, 7 proc. L. Z. B-ku G. K. 83,25, 5 proc. Państw. Poż. Konw. 40, 6 proc. Poż. Dol. 57.50 — 56,75, 10 proc. Poż. Kol. 104 — 104.50, 7 proc. Poż. Stab. 56,25 — 55,50, 4½ proc. L. Z. Ziemskie zł. 41, 8 proc. Miejskie zł. 63.50 — 62 — 62,25, 8 proc. L. Z. m. Łodzi 59.75 — 60, 8 proc. L. Z. m. Częstochowy 53.50, 10 proc. L. Z. m. Siedlec 58, 8 proc L. Z. m. Piotrkowa 54.50.

### AKCJE

Bank Polski 80.50 — 81.25, Ostrowieckie serja b 30.50.

## Rynki zbożowe i towarowe

### ZIEMIOPŁODY

POZNAŃ, 25.2. Żyto 23.00—23.50, pszenica 23.50—24.00, jęczmień przem. a) wagi 64—66 kg. 19.50—20.50, b) wagi 68 kg. 21.00 — 22.00, jęczmień browarowy 23.25—24.25, owies 20.25—20.75. mąka żytnia 65 proc. 35.50—36.50. pszenna 65% 36.50—38.50, otręby żytnie 14.50—15.00, pszenne 13.75—14.75, pszenne grube 14.75—15.75, rzepak 32.00—33.00. gorczyca 32—39, wyka letnia 22—24, peluszka 21—23, groch Victoria 23—26, Folgera 30—33, łubin nieb. 12.0—13.0, żółty 16.00—17.00, seradela 25—28, koniczyna czerwona 150—190, biała 280—400, szwedzka 125—145, żółta odłuszczona 125—145, przelot 260—300, tymoteusz 40—55, rajgras angielski 45—50, słoma luźna 3.10—3.40, prasowana 3.60—4.25, siano luźne 5.50—6.00, nadnoteckie 6.75—7.25, prasowane 8.50—9.00, makuchy lniane 26.00—28.00, rzepakowe 18—19, słonecznikowe 17.50—18.50, Usposobienie spokojne.

LUBLIN, 25.2. Żyto zbiórkowe 22.50, pszenica dworska 25.00, zbiórkowa 24.50, jęczmień brow. 21.50, na kaszę 18.50, owies jednolity 22.50, owies zbiórkowy 20.00—.—, mąka żytnia typowa 36, razowa 28, pszenna 40% 43, 65% 39, otręby żytnie 12.75, pszenne grube 14.00, miałkie 13.50, rzepak zimowy 35—36, bobik 18.00—19.00, wyka 26—27, peluszka 27—28, groch Wiktorja 24—31, polny 23—24, łubin niebieski 12.50—13.00, seradela 30—31, koniczyna czerwona 200—225, czerwona gwarant. 235—260, biała 300—425, tymoteusz nieczyszczony 30—35, gryka 23—24, słód gwarantowany 47, siano nieprasowane 10—12, słoma nieprasowana 6—7. Tendencja utrzymana.

TORUŃ, 25.2. Pszenica dworska 23.00—23.50, targowa 22.50—23.00, żyto 21.50—22.00, jęczmień dworski 22.00—23.00, targowy 20.00—20.50, owies 18.50—19.00, mąka pszenna 36.00—38.00, żytnia 34.75—35.75, otręby pszenne 13.75—14.75, żytnie 14—15.00. Usposobienie spokojne.

### MIĘSO

WARSZAWA, 24.2. Przebieg targu na Targowisku dla trzody chlewnej tendencja utrzymana.

Spęd: bydła razem 363, pozostało 55, cieląt 312, świń 1564, pozostało —.

Płacono za 100 kg. żywej wagi loco Warszawa: woły młode mięsiste 65—70 zł., starsze tłuste 60—65 zł., krowy tłuste wszelkiego wieku 60—65 zł., mięsiste ——— zł., cielęta mięsiste 65—80 zł., świnie słoninowe 95—105 zł.

Płacono za 1 kg. mięsa loco hale hurtu. Mięso uboju warszawskiego: wołowina zady I gat. 1.20—1.25 II gat. 1.10—1.15 przody koszerne I gat. 1.40—1.50 II gat. 1.30—135. III gat. 1.15—1:25, cielęcina zady I gat. 1.40—1.50, II gat. 1.30—1.40, przody koszerne I gat. 1.60—1.60 II gat. 1.30—1.40, wieprzowina I gat. ———, II gat. 1.50—1.60. III gat. 1.40—1.50.

Mięso przywozowe: wołowina zady I gat. 1.10—1.15 II gat. 1.00—1.05, przody koszerne I gat. 1.05—1.15, II gat 0.90—1.00, cielęcina zady I gat. 1.10—1.20, II gat. 0.90—1.00 przody koszerne I gat. 1.10—1.30, II gat. 0.90—1.05, bukaty wieprzowina słoninowa I gat. 1.10—1.15, II gat. —.——.— baranina I gat.

## Biuletyn meteorologiczny

Dziś, w Warszawie, o godz. 10 ciśnienie 757.6, temp. 8.9, wilgotność w %% 71, stan nieba: pogodnie. Przewidywany przebieg pogody w dniu 26 lutego dość pogodnie lub pogodnie, rano miejscami mglisto. Nocą silny, w dzień umiarkowany mróz. Słabe wiatry miejscowe lub cisza.



OGŁOSZENIA: Za wiersz milim. szerokości szpalty red.: W tekście 60 gr., reklamy 40 gr., nekrologi do 50 mm. 20 gr., do 150 mm. 40 gr., wyżej 80 gr. Zwyczajne (6 szp.) 15 gr., tabel. i cyfrowe (6 szpalt) 25 gr. Drobne za wyraz 15 gr. Posady i prace (poszukiwane) za wyraz 8 gr. Ogłoszenia fantazyjne i firm zagranicznych o 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń admin. nie odpowiada.
OPŁATA POCZTOWA UISZCZONA RYCZAŁTEM

PRENUMERATA: W Warszawie z odnoszeniem do domu oraz na prowincji miesięcznie zł. 5. Zagranicą mies. zł. 10. Zmiana adresu 50 gr. KONTO CZEKOWE P. K. O. Nr. 8575

Wyd.: POL. POWSZ. SP. WYD. Drukowano w „Drukarni Mazowieckiej“, Szpitalna 1. Redaktor odpowiedzialny: ST. TELSZEWSKI